

PŘÍRODOPIS NA KAZATELNĚ.

ŘEČI PRO ŠKOLU I CHRÁM

Sestavil

J. JEŽEK,

katecheta a professor c. k. vyšší realky Pražské.

Část II.

V PRAZE.

Nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví (G. Franci

1881

Hlasy katolického spolku tiskového.

Předplácí se ročně i s poštovní zásilkou 1 zl.

 Posud možno obdržeti v Cyrillo-Methodějském knihkupectví (Gustav Franc) v Praze:

R. 1870. Č. 1. Vlast a církev; čili: Může-li vlastencem býti katolík? Od V. Štulce 10 kr. — Č. 3. Zkáza z tebe Israeli! aneb: Na kněze se všechno svezce. Sepsal Jos. Ehrenberger. 10 kr. — Č. 4. O katolicko-politických besedách co mocným prostředku k zachování a ochránění společnosti lidské vypravuje K. Dittrich. 8 kr. — Č. 5. Manželství bez svátosti, aneb: Smlouva jako smlouva. Od kan. J. E. 10 kr. — Č. 6. Listy z Ameriky a o Rusi. Sepsal Jos. Ehrenberger. 12 kr. — Č. 7. Sedmero proutkův ze spisů M. Jana Husi od V. Štulce. 16 kr. — Č. 8. Dědictví svatého Petra a dvacátý den měsíce září 1870. Od J. Bílého. 10 kr. — Č. 9. Katolíci! nedejme se! aneb: Víra katolická světlo, nevěra tma. Nakreslil Ed. Brynych. 12 kr. — Č. 10. Odchod českého kněze do Ameriky. Sepsal Jos. Souhrada. 14 kr. Neúplný tento ročník 60 kr.

R. 1871. Č. 1. Proticírkevní boj. Od V. Honejska. Cena 10 kr. — Č. 2. Kosa na kámen čili Milujme se, nedejme se! Od Ant. Syrůčka. 24 kr. — Č. 3. Radosti a žalosti papeže Pia IX. Vydal B. M. Kulda. 14 kr. — Č. 4. Úvahy o sv. Janu Nepomuckém. Sepsal T. Novák. 24 kr. — Č. 5. Novověká osvěta při rozličném světle. Od V. Honejska. 12 kr. — Č. 6. Ohavnost spnutí na místě svatém v Římě spáchaná 20. září 1870. Česky líčí Jan Nep. Fr. Desolda. 10 kr. — Č. 7. Upřímné slovo našim katolickým a vlasteneckým dělníkům. Česky povídá Jan Nep. Fr. Desolda. 10 kr. Úplný ročník 80 kr.

R. 1872. Č. 1. Pouť do Celly Panny Marie. Sepsal J. Souhrada. Cena 16 kr. — Č. 2—5. Děje a osudy Mistra Jana Husi z Husince. 54 kr. — Č. 6. Ze železnice. Obrázek ze života. Sepsal Jos. Souhrada. 10 kr. — Č. 7. Bystručtí a Polnětí čili Sňatek divem. Povídka od Jos. Ehrenbergra. 20 kr. Úplný ročník 80 kr.

PŘÍRODOPIS NA KAZATELNĚ.

ŘEČI PRO ŠKOLU I CHRÁM.

Sestavil

J. JEŽEK,

katecheta a professor c. k. vyšší realky Pražské.

Část II.

V PRAZE.

Nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví (G. Franci).

1891.

Neděle XIX. po sv. Duchu.

(Neděle růžencová.)

*„Tisíckrát pozdravujeme Tebe,
o, Matičko Krista Ježíše.“*
Píseň Marianská.

Thema: O růži a růženci.

Stará báje řecká vypravuje, že Zefyr hnál vlnu mořskou ku břehu, a z ní vynořila se na břeh bohyně Afrodita. Kam noha Afroditina vkročila, všade vyrůstaly keře růžové. Proto byla růže Afroditě posvátnou květinou a Aglaia, jedna ze tří charitek ji provázejících, nosívala vždy s sebou v košíčku růže pro miláčky Afroditiny.

I křesťanství má pěknou pověst o růži. Sv. Basil Veliký ve knize „Hexaëmeron“ vypravuje totiž, že na rozkaz Boží v jediném okamžiku povstalo všecko rostlinstvo se všemi znaky a zvláštnostmi, pouze růže při svém stvoření neměla trnů bodavých. Trní bylo jí přidáno teprve po spáchání hříchu prvotného, aby-
chom čichající vůni růže rozpomenuli se i na hřích, pro který zlořečena byla země a odsouzena ploditi trní a hloží. Odkud slovo „růže“? České slovo „růže“ je naší mateřštině přizpůsobené latinské slovo „rosa“ a toto latinské jméno souvisí s řeckým „rodon“.

Řekové užívali růží do věnců při pohřbech, ho-
dech a rozličných slavnostech.

Římané, květin milovní, spotřebovali mnoho růží k ozdobě chrámů, oltářů a svých síní; dále k ověnčování hlavy, při hostinách, jakož i k okrašlování hrobu (rosatio).

Co do významu byla růže u Řeků znakem něžné krásy; své bohyně si představovali růžoprsté, růžolící, růžolokté, dýchající vůni z růží.

Římanům byla růže především znamením bezstarostné blaženosti. Martiál si přeje „in aeterna rosa vivere“ — žítí v blahu věčném! Seneka praví o člověku, který žije blaženě, že leží na růžích — jacet in rosa — odkudž i naše „má ustláno na růžích“ vzato.

Dále byla růže Římanům znamením lásky; nejkrásnější jméno, jež roztoužený Říman dával své vyvolené, znělo: „Růže má!“ Nevěsty vplítaly si do vlasů věnec z růží a ratolestí myrtových.

Rovněž znamením tajemství byla růže Římanům a my až dosud užíváme římského rčení „sdělit někomu něco pod růží“ — sub rosa. Římané zavěšovali totiž na strop jídelny růži, aby hosté uměli smlčeti vše, co se pod růží zavěšenou nad stolem bude mluvit, jinými slovy, aby z domu hostinného nevynášeli klepů.

Kterak křesťané užívali růže, o tom nám podává zprávu Tertullian ve spisu „O věnci bojovníkově“ („De corona militis“) a pak Minutius Felix ve svém Oktaviu, kap. 38. Tento dí: „Křesťané milují květiny pestré a vonné, zvláště pak lilie a růže. Užíváme jich rozličně; sypeme je na cestu, vážeme v kytice nebo ve vínky a klademe si je na hrdla. Hlav svých nevěncíme, aniž mrtvým dáváme věnce vadnoucí, nadějíce se, že z ruky Boží přijmou věnce nevadnoucí z květin věčných.“

Naproti tomu dovoluje sv. Jan Zlatoústý věnčení snoubenců bezúhonných na znamení vítězství

nad tělesnou žádostivostí, kterou dosud za svobodna byli statně přemáhali. Dle toho soudě, byl růžový víněk znakem bezúhonné čistoty. A to snad vedlo sv. Medarda, biskupa Noyonského k založení slavnosti „královny růžové“; založil totiž fundaci (nadání), aby úroky z ní dány byly každý rok panně, jež v celém okolí bude uznána za nejctnostnější. Podobnou fundaci založil r. 1795. svob. pán František ze Sonnenfelsů na panství Mikulovickém na Moravě.

Prvním křesťanům byla růže i znakem mučnictví. Sv. Cyprian na konci osmé epištoly, již psal za pronásledování Deciova, dí: „Dříve byla církev ve skutcích bratří bílá, nyní v krvi mučenníků jest červená; v květinách jejich ani lilie ani růže neschází.“ Proto i na náhrobních kamenech mučenníků kolem nápisu bývá víněk růžový.

A konečně dle náhledu Rocca je růže znamením Krista Pána. Zlatá růže, kterou papež žehná na neděli „Laetare“, značí Pána Ježíše.

Nyní je u nás růže květinou posvěcenou Rodičce Boží; drahně květin nese její jméno. Poesie křesťanská „zpodírala kvítím“ Pannu neposkvvrněnou. Měsíc květen a říjen jsou jí zasvěceny. Nejkrásnější pak modlitba, kterou sama nebes královna sv. Dominiku rozšiřovati nařídila — růženec — od růže má jméno. Latinsky slove růženec „rosarium“ = růžová zahrada, řecky rodeia = věnec z růží. České slovo růženec spíše k řeckému významu se kloní, dle něhož by růženec byl víněk, uvitý z růží modliteb. Živý pak růženec by spíše poukazoval na původní význam latinský rosarium, dle něhož jednotlivé skupiny členů živého růžence jsou jednotlivými štěpy růžovými, již činí růžovou zahradu Marianskou.

Co zatím pohané ke cti Bacha nebo Venuše splétali růže u věnec, křesťané nechtíce se připodo-

bníci tomuto světu, splítali vroucí modlitby v krásný věnec duchovní, ke cti Boží. A poněvadž Spasitel řekl: „Proste a bude vám dáno“ a dodal: „Tlucte, a bude vám otevřeno“, čímž chtěl říci: nevyplní-li se prosba vaše ihned, volejte opět a opět tím úsilovněji, jako byste tloukli na dveře milosrdenství Božího: proto křesťané své modlitby opakovávali, zejména modlitbu Páně. Sv. Makarius opakoval ji za den třistakrát. Aby pak snáze počítali, navlékli na šňůru jistý počet kuliček a dle toho počtu opakovali modlitbu Páně. V XI. století začalo se k Otčenáši přidávati Zdrávas. A tu zcela přirozeně přišlo se na myšlenku, aby k úctě Panny Marie toto andělské pozdravení několikrát se opakovalo a tak z této modlitby upleten jest věnec nebeské královně. A nebes královně líbil se tento způsob modlitby, že sama sv. Dominiku oznámila, jak s pořádan a tajemstvími doplněn má býti tento věnec duchovní. Trojí jest dle vidění sv. Dominika růženec: radostný, bolestný a slavný, a každý pětkrát po desíti Zdrávasech a po jednom je předcházejícím Otčenáši obsahuje. Ptáš se, proč tak a ne jinak je s pořádan růženec?

Jelikož jsme vykoupenci Kristovi, počínáme pobožnost růžencovou znamením sv. kříže. „Kdo chce k Bohu přijíti, musí věriti, že Bůh jest“, praví apoštol Páně a poněvadž modlitbou blížíme se Bohu, tož požeňnavše sebe znamením sv. kříže, říkáme: „Věřím v Boha“.

Sv. Dominik vyprosil si na Rodičce Boží, aby mu zjevila, jak má bojovati proti rozmáhajícím se hříchům a bludům. A Rodička Boží mu zjevila, že modlitbou desátkového růžence. Proč desátkového? Deset jest přikázání Božích a lidé proti nim hřešívají; proto snad přála si P. Marja, aby desetkrát opakováno bylo pozdravení andělské, kterým

zvěstován byl hříšníkům počátek vykoupení. Proti desateru Božímu hřešíce, desetkrát voláme: „Pros za nás hříšní!“

Pětkrát se opakuje desátek a proč pětkrát? Nejsme vykoupení porušitelnými věcmi, zlatem nebo stříbrem, nýbrž drahou krví Beránka Božího. Aby tato drahá krev vylita býti mohla na odpuštění hříchů, dal Pán náš a Spasitel otevřítí na svém těle pět pramenů, utrpěl pět sv. ran. Na sv. krev Kristovu z pěti ran Jeho za nás vylitou spolehajíce, pětkrát opakují hříšníci proti desateru — desátek růžence. V růženci je padesáte Zdrávasů? — Proč padesáte? Roku padesátého bývalo milostivé léto a my, vyhnaní synové Evy, padesátkrát volajíce za milost, doufáme jí dojítí, že obrátí k nám své milosrdné oči milostivá a přívětivá Panna Maria. Každému z pěti desátků předchází Otčenáš. Proč? Aby J. Kristus slyše vlastní modlitbu, již naučil své apoštoly, tím spíše nás vyslyšel. Pět Otčenášů je v růženci. Proč? Proti pěti církevním přikázáním hřešíce, chceme pětkrát opakovanou modlitbou Páně usmířiti Krista, jenž je neviditelnou hlavou církve svaté. Trojí jest růženec, radostný, bolestný a slavný. Proč trojí? Poněvadž od Boha trojjediného doufáme odpuštění hříchů. Zdrojem vši radosti je Bůh Otec, „mužem bolesti“ nazval Isaiáš Boha Syna, „on mne oslaví“, řekl Kristus o Duchu sv.

Růže nazývá se královnou květin. Královnou nebes je Panna Maria, královnou modliteb Otčenáš a Zdrávas, korunou zázraků je naše vykoupení: kýž div tedy, že z královské modlitby ku cti královny nebes, uvit je vínek, jemuž dáno jméno po královně květin — r ů ž e n e c.

Vyložil jsem vám, j. dr., báječný původ i význam růže a to význam její symbolický jak u pohanů tak i u křesťanů. Dále vznik pobožnosti sv. růžence, která po celý měsíc říjen nyní ve chrámech veřejně se konává, jakož i uspořádání a význam pobožnosti, té. Podotknu-li ještě, že králové a vladařové na jihu i severu, na západě i východě, učenci, umělci, slavní vojevůdcové modlívali se často růženec, doufám, že i vy zamilujete si pobožnost růžencovou, abyste se posílili a utvrdili v úctě i lásce k Panně Marii. Až pak nejeden z vás po letech rozpomene se na dnešní slova má a ve svém soužení vezdejšími vezme snad útočiště k růženci, toho prosím snažně, aby i za duší mou obětoval alespoň jeden desátek. Amen.

Neděle XXIII. po sv. Duchu.

(Promluva dušičková.)

Text: „*Pane, dcera má nyní umřela.*“
Mat. 9, 18.

Thema: O smrti.

(Astra.)

Když lékaři oznámili císaři Rudolfovi Habsburskému, že jest blízek smrti, zvolal: „Vzhůru tedy do Špýru! Tam bývalo pohřebiště německých císařů. Mezi dvěma duchovními jel umírající vladař vesele ku svému hrobu. Z celé země na obou březích řeky Rýnu sbíhal se lid, aby ještě jednou uviděl toho, jenž tak velice byl ctěn a milován. A na této cestě zemřel císař Rudolf v Germersheimě patnáctého dne měsíce července léta Páně 1291.“

Nejmilejší, i my spěcháme smrti vstříc každou hodinou, každým okamžikem, neboť „co jiného jest život náš — praví sv. Augustin — nežli běh ke smrti a to běh nepřetržitý, ustavičný.“ Kéž bychom i my kráčeli smrti vstříc tak klidně, vesele a odhodlaně jako císař Rudolf Habsburský. Abychom toho dovedli, rozjímejme dnes v předvečer všech věrných dušiček o smrti, a to v jejím obraze, v hvězdníku, který nyní vidáme kvést na hrobech.

Hvězdník neboli astra jest krásná květina s velikým, žlutým lůžkem, kolem něhož se řadí mnoho malých červených nebo zamodralých lístků. Nevoní, a jsouc květinou podzimní kvete neustále až do listopadu; chlad podzimní jí neškodí.

Proto o dušičkách kvete ještě na hřbitovech aneb se jí užívá k věncům náhrobním, jimiž zdobíme rovy zesnulých.

Tato podzimní květina bez vůně, toto smutečně zbarevné umrlčí kvítko jest odznakem pomíjivosti, odznakem smrti, a já bych si přál, aby na všech cestách, kudy chodíte, nejmilejší, kvetla kolem vás samá astra, jež by vás neustále pamatovala na marnost všeho vezdejšího, na smrt. Astra volají k vám: „Všecko pomíjí!“ My kveteme na podzim; i vám prchne brzy jaro života a nadejde čas podzimní, doba skládání účtů v údolí Josafatském. My kveteme na hrobech; a vám přiblíží se dříve nebo později hodina poslední a smrt.

a) Astra připomínají nám smrt našich milých. Kdyby počet našich známých a milých byl sebe větší, přece každým rokem se zmenšuje, neboť smrt kosí v řadách svých neuprosně. Čeho pocítila Panna Maria při smrti svých rodičů, při smrti svého milovaného Syna, takovou bolest bývá pocítiti téměř všem lidem a vět-

šinou jsme jí již zakusili; vždyť pohled na svaté pole volá nám do duše hlasitě, že smrt trhá všechny svazky. Tuto bolest pocítili již mnozí z vás, nejmilejší, když vám umírající otec nebo skonávající matka žehnali naposled čelo sv. křížem, když vám bratr neb sestra podávali na rozchodnou studenou pravici, když milného přítele spouštěli jste do hrobu.

b) *Astra* připomínají nám i naši smrt vlastní. Ano smrt naše přijde a zahálí všecken pozemský lesk závojem pochmurným, truchlivým. Smrt naše přijde a — oněmí jásot, prchnou přátelé, svět nás opustí, prchavý den pozemského žití zmizí a nastane nekonečný den věčnosti. Ano smrt přijde, nebo spíše, my ji nosíme s sebou, neboť prach jsme a v prach se obrátíme. Kdo ji zadrží? Snad zvýšený blahobyť? Právě ten ji často přivolává tím rychleji. Umění lékařské? To jest velice omezeno a ustupuje bezvládně přemoci smrti. Vždyť uloženo jest lidem jednou umřít.

Smrt přijde, ale jen jednou; pouze jednou žijeme na světě, pouze jednou umíráme. Ať umřeme dobře nebo špatně, při tom zůstane. Smrt naše na-
dejde — ale kdy? a jak?

O nejistoto, krutější vši jistoty! Budu-li já hošík mladíkem, já mladík mužem, já muž starcem stříbrovlasým? Překvapí mne smrt náhle? Učiní mi násilí? Udusí mě v krvi? Ponoří mne do hlubin vodních? Shasí světlo mého života pomalu a klidně? Přiblíží se zakuklena jako lupič, nebo se mi dá poznati a dá mi lhůtu, abych se jí podíval v tvář? O labirinte možností, nadějí a obav!

I mladíci i jinoši a děti umírají kolem nás. Dnes mně, zítra tobě.

Proto volá moudrý Sirach: Pamatuj, že smrt dlouho nemešká! Ne dlouho — slyšíš! — A kdyby

meškala, prodlévala 10, 20, 30, 40, 50 ano i 60 let, je to snad dlouho? Přejde jistě a vždy ještě tak záhy, že ti celý život tvůj připadl jako sen. Smrt přijde, proto zříd dům svůj, čteme u Isaiáše proroka. Sporaďej zevnější své záležitosti, ale především sporaďej svůj dům uvnitř. Smrt odevzdá duši Bohu a přivede ji před soud. Jako prchá vidění noční, tak zmizíš se země, a kteří tě právě ještě viděli na živu, budou se ptáti: kde jest nyní? — To čeká rovněž na tebe, jinochu křesťanský, tomu neujdeš ani ty. A to vše stihne tě snad již brzy, v kvetoucím mládí! — A je snad vždycky lépe umřítí později? Dlouhý život — dlouhá zodpovědnost; dlouhý život není vždy životem lepším. Člověk ponořuje se jen hlouběji do kůry zemské, páška světské náklonnosti ovinuje se úžeji a pevněji kolem nás a musí býti pak roztržena tím násilněji. —

Ty a podobné myšlenky ať nás obletují dnes a zejména zítra v den všech věrných dušiček, až státi budeme nade hroby, v nichž tlejí tělesné schránky těch, jež jsme na světě milovali, a až duchem svým budeme zalétati do krajín neznámých, kde doufáme opět shledati se s nimi, abychom už nikdy nebyli odloučeni od nich. Víra v nesmrtelnost duše a naděje radostného shledání nemá po celý rok projevu mohutnějšího než v den Dušiček.

A projevu tomu výraz dáme jako obec školská, když upřímnou modlitbou se rozpomeneme na všecko v Pánu zesnulé učitelstvo i žactvo ústavu našeho.

Pročež vybízím vás, jinoši, abyste na kolenu se mnou pomodlili se za v Pánu zesnulého prvního ředitele české realky p. Josefa Wenziga, pak za profesora věd přírodních Václava Vlčka, prof. chemie Jana Staňka, prof. dějepisu Karla Zapa, prof. dějepisu Josefa Vinohorského, prof. kreslení Josefa Niklasa, prof. řeči Josefa Vojtěcha

Hrušku, prof. matematiky Bedřicha Porše, prof. matematiky dr. Augustina Bílého, prof. matematiky Josefa Boháče, prof. fyziky dr. Antonína Majera, za kanovníka a katechetu Josefa Loužeckého, prof. přírodopisu dr. Kotala, prof. řeči Josefa Wenzla, prof. kreslení Františka Nacka, prof. chemie Frant. Beera, prof. věd přírodních dr. Krejčího a prof. matematiky Dominika Ryšavého. Konečně za v Pánu zesnulé příznivce a za všechny zemřelé žáky ústavu našeho.

Neděle I. po zjevení Páně.

Text: *„Když byl Pán Ježíš ve doanácti letech, rodičové jeho vstupovali do Jerusalema podle obyčeje dne svátečního.“*

Luk. 2, 42.

Thema: Život mravencův obrazem rodiny křesťanské.

Nižádné jednotě ve společnosti lidské nepřisluší důležitějšího a zároveň čestnějšího úkolu jako domácnosti, rodině křesťanské, která od samého Boha má původ. Rodina křesťanská — nabyvši posvěcení svátostí stavu manželského — má býti obrazem duchovního spojení se nebeského ženicha Krista s nevěstou spanilou, církví svatou; k tomu cíli a konci jest přední povinností každého jednotlivého úda křesťanské rodiny, aby druhého přiváděl ku poznávání svrchovaného Boha, ku posvěcení milostí Boží, aby posléze všichni v neviditelné hlavě, v Kristu, jehož těla údové jsme, domohli se blaženosti časné

i věčné. Kéž by to Všemohoucí milostivě spůsobiti ráčil, aby veškeré rodiny křesťanské na celém okršku zemském byly nadšeny i připuzeny k bohubilému životu tomuto, a staly se věrným obrazem posvátného spojení Spasitelova s milou církví Jeho! Pomněte, co blaha i požehnání bylo by zaseto ve světě; jak hrubých hříchů i kleté zkázy bylo by lidstvo ušetřeno!

Lečemus v této příčině mohla by se mnohá rodina křesťanská přiučiti se zahanbením a studem ze života nerozumného hmyzu, totiž mravenců, kteří, ačkoliv zdají se býti pranepatrnými i pramalinkými tvory v ohromném hospodářství Božím, přece vedou nadmíru v zorný život rodinný.

Již v dávném starověku poutal na sebe hmyz tento zraky lidské a právem tudíž zasluhuje, abychom i my jeho lépe si povšimli.

1. Mravenci nežijí ojedinele, nýbrž vždy přebývají pohromadě u velikých společnostech o několika tisících tvorů pokojně a snášenlivě v rozsáhlých kopčínách, které tak zvaní pracovníci s neobyčejnou, úžasnou pílí a obratností byli zbudovali.

Svornost a vzájemná láska budiž nerozlučnou družkou rodiny křesťanské.

„Bratří, dokonali buďte, napomínejte se, jednostejně smýšlejte, pokoj mějte, a Bůh pokoje a milování bude s vámi.“ (2. Kor. 13, 11.)

„Lépe jest býti dvěma spolu, nežli jednomu: neboť mají užitek z tovaryšstva svého. Padne-li který z nich, druhý ho pozdvihne. Běda samotnému: nebo když padne, nemá, kdož by ho pozdvihl.“ (Kaz. 4, 9—10)

A šlechetný učitel mravů křesťanských sv. František Sáleský dí: „Kdyby lidé chtěli, zakoušeli by blaženého stavu božské svatosti již zde na zemi, a

nebylo by věru třeba hledati ráje jiného nad onen, ježž lze nalézti v rodině křesťanské, kde úd s údem se snáší; taká ladná svornost učinila by zajisté z chatrčí po celém světě roztroušených — jediný dům.“

2. Účinnost, již mravenci stavíce kopky dávají na jevo, vzbuzuje podiv nemalý. Neustávají v práci, dokud byli řádně země nevyhloubili, nepotřebné hlíny neodstranili a všelijakých látek, mnohdy ze značné dálky, nepřivlekli, aby stavbu svou učinili pevnou a trvalou.

Jak snadno prorazí si cestu požehnání a blahobyť do rodiny, budou-li veškerí údové jednak snažnou péčí o to míti, aby celek zachovali, jednak neustále hleděti si práce a povinností.

„V pečování buďte neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužící.“ (Řím. 12, 11.)

„Cožkoliv může učiniti ruka tvá, příčinnivě dělej.“ (Kaz. 9, 10.)

Starý vinař pracuje k poslední hodině povolal k sobě syny své a přerývaným hlasem pověděl jim, že všecken poklad, který pro ně byl nastrádal, zakopal ve vinici. Po smrti otcově překopali synové vinici několikráte, peněz však nenašli žádných; ale překopáním zkyprili půdu tak, že réva bujněji vzrostla a netušené vinnobraní odměnilo řádně jejich snahu, s jakou pídili se po domnělém pokladu.

3. Pracující dbají mravenci pořádku co nejdokonalejšího; nebo každému z nich jest vykázána případná práce. Proto ký div, že záhy provedou umělou stavbu svou s přepodivnými chodbami a komorami.

„Pořádek jest rozum; kde v rodině nestává pořádku, tam nebývá ani štěstí ani požehnání,

ježto nedostává k tomu pevného základu. Pořádek však vzorný, když doprovází ho správnost a svědomitost, přivádí do domu blahobyti.

„Všecko pak slušné a podle řádu se děj.“ (I. Kor. 14, 40.)

„Moudrostí vystavěn bude dům, a opatrností upevněn. Skrze umění naplněny budou komory všelikým statkem drahým a překrásným.“ (Přísł. 24, 3—4.)

„Ve všech věcech zachovávejte pořádek, abyž žádný zmatek nenastal a škoda jím způsobena nebyla“, dí sv. Vavřinec Justinián.

4. Nemenší horlivost dávají pracovití mravenci na jevo při opatrování a ošetřování svého plodu. Když se tento byl zakuklil, vynášejí jej rodiče za dne na teplé slunko a večer odnášejí ho zase nazpět do mraveniště, slovem, snaží se ze všech sil odvrátiti od něho vše, co by jemu bylo na záhubu. Rozhrabete li v době té mraveniště, přesvědčíte se vlastníma očima, že mravenci skutečně nejdříve na to pomýšlejí, aby schovance své odvěkli na místo bezpečné.

Ó jak velice zahanbuje nerozumný hmyz péci o plod svůj některé rodiče křesťanské, již buď zhola nebo jen ledabylo starají se jak o tělesné tak o duševní vzdělání svých dítek a zvláště zameškávají, zasíti do útlého srdce blahé sítě křesťanského učení!

„A vy, otcové, vychovávejte syny své v kázni a v trestání Páně.“ (Efes. 6, 4.)

„Rodiče, kteří shromažďují dítkám svým peníze a zboží pozemské, ale špatně vychovávají je, podobni jsou člověku, jenž zakládá utěšenou zahradu kolem chatrče na spadnutí“, dí sv. Chrysostomus.

Bděl-li kdy který otec ostražitě nad dětmi svými a dobro jejich měl na starosti, byl to zajisté

arciotec Jakub. Když jedenkrát dospěli synové zabrali se stády svými hodně daleko od stanu otcovského, vyslal ihned za nimi miláčka svého Josefa. „Jdi“, pravil mu, „a viz, všecko-li se šťastně děje při bratřích tvých: a pověz mi, co se děje.“ (I Mojž. 37, 14.)

Zvláštní však zmínky zasluhuje zbožná králová Blanka Kastilská, která skrz na skrz proniknuta byla starostí, aby synáček její Ludvík IX., svatý, neutrpěl pohromy na duši nevinné. „Miluji tě něžně, jak jen matka milovati může“, říkala mu, „ale přece raději bych zřela tebe na marách, nebo otcovského trůnu zbaveného, než poskvrněného hříchem těžkým.“

5. Nahlodávající sladké ovoce činívají mravenci někdy škodu; avšak tato nestojí ani hrubě za řeč proti několikanásobnému užitku a prospěchu, jímž tvorové tito ve přírodě vynikají, jelikož tolik zdechlých mrch požírají a tolik škodlivých housenek a červů hubí, a posléze i tělo své podávají lékařství.

Nejinak chovej se jedenkaždý úd rodiny ke druhému úslužně a prospívej mu ve všelike věci; všichni pak vespolek přičiňte se svými vlohami duševními i silami tělesnými ku p o v z n e s e n í o b e c n é h o b l a h a.

„Jakž jedenkaždý přijal milost, tak sobě ve spolek posluhujte, jako dobří rozdavači mnohonásobné milosti Boží.“ (I Petr 4, 10.)

Oko nemůže říci ruce: „Nepotřebuji služeb tvých“; nebo hlava k nohám: „Nejste mi nic platny.“ Bůh uspořádal tělo lidské tak, že údů, jemuž nedostávalo se cti, přidal jí, aby jen ú d y s t e j n ě p e č o v a l y o s e b e.

„Ničím nepřipodobňuje se člověk Bohu, jako když nabývá zasluh službami svým bližním,“ píše Lactantius.

„Jeden druhého břemena neste, a tak naplníte zákon Kristův.“ (Galat. 6, 2.)

Známá jest úslužnost sv. Pavla, který sám o sobě napsal, že „všechněm všecko jest učiněn.“ (Kor. 9, 22.)

Budou-li se údové křesťanských rodin řídit pravidly, jež vybrali jsme ze života družných mravenců, nechť jsou jisti, že časné štěstí a požehnání bude provázeti veškeré konání a počínání jejich; neboť dí Písmo svaté: „Dům bezbožných vyhlazen bude, ale stanové spravedlivých zkvětnou.“ (Přísl. 14, 11.) Amen.

Neděle IV. po zjevení Páně.

Text: „*A aj, bouře veliká stala se na moři.*“
Mat. 8, 24.

Thema: Jak si vésti za bouře na moři života.
(Pták bouřlivák.)

Těžce, z hluboka oddychuje moře; výdechy jeho podobají se temnému dunění nad horami, jež halí mraky ve chmurné závoje. A za každým výdechem vzpínají se vody do výše jako balvany skal, ve výši splývají v jedno a jakoby si říkaly, v divém jeku bijí zase na šedá skaliska. Do pola těch strmých stěn vyletí vždy mořské vlny, opláknou je a opláknuvše, zasténají žaluplně, že tvrdy jsou ty skály, že tolik věků perou už do nich a že zmohly dosud pramálo.

A nad rozvířenou hladinou mořskou poletují ptáci-bouřliváci, rackové, perutěmi rozepjatými.

Kdo z vás, j. dr., neviděl dosud buď ve sbírce přírodopisné nebo na obraze buřňáka peří bílých, s křídlyma černošedýma, o bílých koncích a s dlouhým ocasem?

Pták ten, velikostí a letem podobný vlaštovce, je pln srdnatosti. Poletuje vysoko v povětří a těsně nad mořem. Když se byl lítáním unavil, posadí se zrovna prostřed do moře, splývá po něm svýma veslovacíma nožkama tam i sem, a lapá ryby. Začnou-li mu vlny hroziti příliš, zalétne dále na místo, kde je moře klidnější. Blíží-li se však bouře, už ji bouřňák za svého letu ve výši byl zpozoroval. A tu slétne na kvap dolů, hledaje velmi pečlivě místočko, kde by se usadil a unikl záhubě. Zočí-li za takového hledání loď, posadí se na ni a neopustí jí, dokud hrozí bouře. Přiházívat se za bouřek nezřídka, že na jediné lodi mnoho tisíc bouřliváčků se usadí, kteří se až i rukama nechají chytiti, jen aby nezahynuli.

Jinoši draží! učte se od buřňáka, kterak si ve světě, jenž pro naši ctnost jest pravým mořem, máte vésti. Nemámeť se moře toho malomyslně báti. Je-li to naším povoláním, abychom takřka semotam po něm plovajíce, pro sebe i pro jiné v něm lovili, co prospívá ku spasení: čiňme to srdnatě! — Hrnou-li se však na nás vlny, které se nám zdají příliš velkými, hledejme si ve světě zaměstnání klidnějšího. A nejde-li to, tu aspoň ob čas, ustupme v ústraní poklidného zátíší myslí!

Především se mějte na pozoru, aby vás nepřekvapila žádná bouře pokušení ke hříchu. Tou příčinou dlužno vám velmi často povznést se do výše. Toliko u výši lze zpozorovati blížící se bouři! Do výše se vznášíme modlitbou; ale pak jest třeba, aby to byla modlitba upřímná, z plna srdce.

Tudíž modlete se po všecken život svůj hodně často a z celé duše.

Jak často asi ubohý buřňák nespátří nižádné lodi, na níž by se uchránil před záhubou, na nezměrném moři! — Ale nám se nikdy nenedostává lodi, na níž bychom spásu svou mohli zabezpečiti. Bůh sám poslal nám velikou, pěknou a ochrannou loď na moře; pojímáť v sebe všech buřňáků naporád. Lodí tou jest naše svatá, katolická Církev. Držte se, jak náleží, pevně této lodi! Buďte živi dle učení a ducha sv. Církve, bedlivě vykonávající všechny povinnosti náboženské dle její napomínek a příkladů! Pak vás jistě nepohrbí v moři bezedném nižádná bouře. Amen.

Neděle VI. po zjevení Páně.

Text: „*Podobno jest království nebeské zrnů horčičnému, kteréž vzav člověk, naseł na poli svém.*“
Mat. 13, 31.

Thema: Jak pěstovati a ošetřovati květinu ctností.

Království nebeské což jest jiného, než duše milostí účinnivě proniknutá a Bohu skrz na skrz oddaná? Zákon Boží ovládá ji. „Království Boží uvnitř vás jest.“ (Luk. 17. 21.) Tedy ctnostná duše, ctnost sama. Pán přirovnal ji co do vzrůstu ku plodu z rostlinstva a skutečně žádá i ona svědomitého ošetřování, jaké osobují si květiny vzácné. Nevědomé i nedbalé pěstování bývá příčinou, že ctnost zřídka kdy vzroste ve strom bohulibý; to pak jest největší neštěstí, které může stihnouti duši lidskou. I jest patrno, že každému křesťanu třeba jest znáti,

jak má pěstovati a ošetřovati spanilé květiny ctností křesťanských. Počneme rozjímání otázkou:

Co jest nám činiti, aby se květina ctnosti dařila?

1. vzhledem k sazbě samé.

a) Vezměme símě dobré, sazenice zdravé! Nehodí se jedna každá. Nevybírejme jich ze zahrádky světa zesmyslnělého, od něhož, ač na prodej vystavuje semena křesťanských ctností, nelze koupiti leč zpola zetlelé, neklíčivé símě, které i když vzejde, zakrsává a nikdy nepřinese ovoce hodné života věčného. To jsou ctnosti dle chuti a smyslu světa, který cvičí se v nich. Símě dobré poskytuje nám jedině božský zahradník svým učením, svým příkladem a vzory vyvolených svatých. „Všeliký dar dokonalý s hůry jest, sestupující od Otce světél.“ (Jak. 1, 17.) „Všelike štípení, jehož neštípil Otec můj nebeský, vykořeněno bude.“ (Mat. 15, 13.) Nedůvěřujme sobě samým; jedině církvi sluší zkoušeti ctnost, která má býti vštípena do srdcí věřících..

b) Prohlédjeme k době příhodné! Jest arciť způsobila každá hodina, avšak zejména když člověka kráší vesna života spanilým květem mládí bujarého, nebo když milost Boží jakýmkoliv způsobem účinkuje v něho, tuť platí výrok Písma sv.: „Aj, nyní čas příjemný; aj, nyní den spasení!“ (2. Kor. 6, 2.)

c) Obstarejme vhodnou půdu! Okopejme ji zkoumáním sebe samých, shýbněme se až ku pokoře, odstraňme všechn plevel — kořínky náklonnosti, hrudy dřívějších hříchů — zkroušenou zpovědí, opravdovým se polepšením.

d) Zasejme zrnka do lůna země temné! Ctnostný úmysl třeba nám ponořiti hluboko až na dno srdce, sice odvěje jej vítr lehkomyšlnosti a ptáci, nenadálé pokušení, sezobou jej. (Mar. 4, 4.) Zrnku

dlužno jest skrývati se ve hlubině, svatá, pokorná ostýchavost nechť zastírá je, křesťanské ústraní chrání jeho.

e) Z ú r o d n ě m e p ů d u — spásonosnými myšlénkami o nutné potřebě ctnosti, o překrásném i přehojném ovoci jejím, častým obnovováním účinných předsevzetí, vzpomínkami na Svaté, rozněcováním božské lásky v srdci svém, horlivým přijímáním sv. svátostí! Vyrazí-li puk na povrch, jest nám si vésti

2. pokud se týče útlého v ý s t ř e l k u. Jakmile ctnost dá na jevo první známky života, třeba ji pěstovati co nejpečlivěji. Vzorem stkvělým jest nám příroda!

a) Mladistvý v ý s t ř e l e k ohrožuje hmyz i zvíř. Housenka sobectvím opřádá ji, ožírá poupata; krtek — skrytě účinkující náklonnosti k zlému — podrývá kořeny, myši — nepatrné chyby — hubí jej; zajíc — bázeň před lidmi — hrozí jej zkaziti. Jakými prostředky lze jej uchrániti od pohrom těchto?

b) Neméně nebezpeční bývají jemu i živlové. Vichřice prudkých útoků, pronásledování, těžkých utrpení a křížů Bohem seslaných, pokouší se zlomiti jej; proto třeba jej připevniti k Bohu upřímnou důvěrou, úponkami srdce doufajícího. „Uvrz na Hospodina péči svou, a on tě opatrovati bude: a nedopustí, aby se na věky viklal spravedlivý.“ (Žalm 54, 23.) Zima, oslabení dřívější horlivosti, mravní zima tohoto světa, plodí zkázu i záhubu. „Žeť se rozmnoží nepravost, ustyodne láska mnohých.“ (Mat. 24, 12.) Vedro vrozených i neskrocených vášní hlodá na dřeni — dobré vůle. Rostlinku však zahřívěj obnovováním pohnůtek nadpřirozených; chraň jí všech pohrom v ústraní ode světa a zalévej ji modlitbou a rosou milosti!

c) Další nebezpečnoství hrozí od zarputilého odpůrce dobra, který ze vzdoru, závisti a kleté zloby snaží se škoditi sazenici v zahradě Boží vštípené. „Jemužto odpírejte, silni jsouce u víře! Bůh pak všeliké milosti vás dokonalými učiní, utvrdí i upevní.“ (1. Petr 5. 9, 10.) Přidržte se věrně Boha, i vyšle anděla svého, aby chránil vás; milost pak s hůry bude vám hradbou nerozbornou.

d) Přecasto roste nebezpečnoství i pro vlastní nedokonalosti. Zakrsává, poněvadž pozemským úmyslům podléhá, touha chvály lidské jej skrývá, dle chuti světa upravuje, spokojenost s sebou samým strojí překážky vzrůstu jeho, blahodárné slunko — Bůh, jeho čest — mizí s obzoru atd. Jaké opatření třeba proti tomu učiniti, o tom poučuje nás víra i rozum. Avšak tím není ještě dovršena péče, než třeba jest, by až ku konci osvědčila se býti stejnou:

3. vzhledem ke stromu vyrostlému. Vyrostlému? Však známo, že strom ctností křesťanských nikdy vrcholu nedospívá, nikdy růsti nepřestává; nebo dalek, předalek jest úplné dokonalosti! Mějme tedy péči, aby rostl stále, nepřetržitě

a) vzhůru k nebesům. Zušlechťujme, povznášejme ctnost úmysly vytříbenými, cvičme se v ní, abychom přilnuli k ní trvale;

b) do větví. Láska Boží jako mateřský kmen vypučiž ozdobnou korunu zvláštních ctností;

c) co do vytrvalosti. Aby vzdoroval bouřím, seslaným buď od ducha zlého, buď ode světa, nebo vlastní smyslnosti. „Potvrzujte srdcí svých!“ (Jakub 5, 8.)

4. Modlete se tudíž vždycky; nebo „ani ten, kdo sází, jest něco, ani ten, kdo zalévá: ale ten, jenž vzrůst dává, Bůh.“ (1. Kor. 3, 7.) Vzrůst křesťanských ctností však jest jen tehda možný, je-li ve spojení

s Kristem. On jest život a dává život. „Kdo zůstává ve mně a já v něm: ten nese ovoce mnohé, nebo beze mne ničehož nemůžete činiti.“ (Jan 15, 5.) Nejmilejší, plňte tedy svědomitě povinnosti své, nebo toho žádá jednak vůle Hospodinova, jednak blaho vaše, a buďte jisti, že hojné požehnání s hůry vás nemine. Amen.

Neděle devítník.

Text: „*Vinici štěpíš, a budeš kopati: a nebudeš vína píti, aniž budeš co sbírat z ní: nebo skažena bude červy.*“ (5. Mojž. 28, 39.)

Thema: Révokaz na vinici mládeže.

Vedle jiných hrozil Bůh národu israelskému i tímto trestem, když by odvrátil se od neklamné pravdy zákona Božího a klaněl se modlám. Smutnou pódívanou poskytuje věru vinice, když révokaz zachvátí ji, hubě květ za květem, list za listem, až posléze zbývají jenom holý kmen, holé ratolesti. Daleko však žalostnějším jest, počne-li révokaz řádit mezi révami vinice Páně. „Jáť jsem vinný kmen, vy ratolesti.“ (Jan 15, 5.) Křtem svatým vštípl vás Hospodin všecky v nevystihlé lásce Své jako vinný keř na Své vinici, i chce, abyste jako ušlechtilá réva vzrůstající, vydali brozny nesmrtelnosti. Tu však, Nejvyššímu budiž žalováno, nezřídka stává se, že i vinice této neušetří révokaz, a dopřeje-li se mu vzniku, natropí náramnou zpoušť i zkázu. Zvláště zhoubně doráží révokaz na mladistvé keře révové, jimiž jste míněni vy, jinoši drazí, které právě vesna života

kráslí spanilým květem. Proto hodlám promluvití dnes ve jménu Páně několik slov o **r é v o k a z u** tomto:

I. Kterak se zove?

II. Kterak škodí.

I.

O dvojím révokazu sluší se mi především zmíniti, který hlodá na mladistvé révě:

1. **h ř í š n á ž á d o s ť.**

Jí rozumíme símě

a) **zaseté Adamem.**

Hříchem prvotným rozmohla se, jako dravá řeka po utěšených luzích a nivách, zkáza a záhuba po celém pokolení lidském. Jedním z neblahých následků dědičného hříchu jest právě žádostivost zlá, která rodí se s každým člověkem na svět. Písmo sv. velmi zhusta činí o ní zmínku. „Smysl a smýšlení lidského srdce ke zlému nakloněna jsou od mladosti.“ (I. Mojž. 8, 21.) A apoštol národů sv. Pavel dí: „Vím zajisté, že ve mně, to jest v mém těle, nepřebývá dobré.“ (Řím. 7, 18.) Na toto símě neblahé pamatuje nás přes tu chvíli buď nekalá myšlénka, nebo zlé přání, ponoukání. Símě zaseté praotcem Adamem

b) **pěstuje pokolení lidské dále.**

Toto símě nelze nikomu vyplniti ze srdce, byť sebe déle žil na světě. Ono hyne zároveň s člověkem, když smrt chladnými rukama sevře jej a oddělí duši od těla. Ačkoliv neblahé símě žádostivosti zlé jest jedovaté, není přece samo sebou hříchem. Stává se jím však, když lidé vypěstují je takou měrou, že rozlévá jed v duši lidské. Váš věk jest toho pádným dokladem. Ó jak velice srdce mládeže — jsouc měkké jako vosk — bývá přístupno všeliké špatnosti! Zaseté símě klíčí, bují, a jako žhavý popel, vodou

nepolitý, větrem pozdvižen bývá, vzplane i ono za kratičkou dobu v mohutný žár, který nedá se již snadno udusiti.

Další révokaz zove se

2. lidská n á r u ž i v o s t.

Tu lze právem porovnat s vylihlými červy, s vyspělým hmyzem hnusným, kteří zrakům lidským

a) o b č a s s e o b j e v u j í.

Jimi dlužno zajisté rozuměti zlé příležitosti, které zvláště povahou vrtkavé mladíky svádějí ke hříchům. Brána nejednoho srdce lidského dlouho vzdoruje hnusnému hmyzu smrtelného hříchu, ale zlá příležitost nadejde a ona povolí rázem. Nebo zlý nepřítel — žádostivost — byv jedenkrát poražen, odvažuje se neustále nových útokův i strašlivějších nad předešlé. Tu zajisté platnosti dochází výrok sv. Písma: „Pakli ke hříchům přistoupíš, přijmou tě.“ (Sir. 21, 2.) Druhdy přihází se, že hnusný hmyz ze srdce lidského

b) č i n í s i t r v a l o u p e l e š.

Tím míní se zlý návyk, který působí, že člověk klesá bez bázně, beze studu a rozvahy z hříchu do hříchu, až konečně uvázne v otroctví nejhoršího návyku. Všemohoucímu budiž žalováno, že žije tolik křesťanů na světě, jichž duše hynou tímto hnusným hmyzem. Zlý zvyk pohání je den jak den. že zapalují se hněvem pro titěrnou malichernost, že klnou a zlořečí, slovem, že páší neřesti za neřestmi. Pravdou pravdivou jsou a zůstanou v této příčině slova Písma sv.: „Mládenec, kráčeje dle cesty své, také když se sestará, neuchýlí se od ní.“ (Přísl. 22, 6.) Nebo čemu zlému navykne si člověk za mládí, toho mnohá péče v stáří již nevyhladí. Naše přísloví praví, že zvyk jest druhá přirozenost; já pak dodávám, že jest to železný řetěz, železná kazajka, poutající a svírající

člověka, jehož mnoho potu a namahání bude státi, než podaří se mu svrhnouti je.

Nejmilejší, znáte již révokaz, který řádí zhoubně zvláště mezi mladistvou révou na vinici Páně. Slyšeli jste, že jest to buď jedovaté símě zlé žádostivosti, buď vylíhlí již červové lidských náruživostí. I v srdci vašem vězí símě neblahé; nebo, co trefně pověděl sv. Pavel o sobě, řka: „Nalézám v sobě zákon, že přidržuje se mne zlé.“ (Řím. 7, 21.), to lze říci nejen o vás, alebrž o všech věřících na zemi.

II.

Révokaz bývá útlým keřům vinným velice na škodu; nebo

1. strojí překážky jejich vzrůstu a vývoji.

a) Květ opadává.

Když z jara na ovocných stromech v sadech i zahradách vyskytnou se spousty vajíček housenčích, tu pečlivý hospodář obírá stromy, t. j. očišťuje je od vajíček, která v pavučinatých chomáčích visí se stromů. Kdyby toho zanedbal, požraly by vylíhlé housenky listí i květ, a zbyly by toliko holé větve. Nejinak jest to s révokazem, hubícím révoví na vinici Páně, jestliže lidé neučiní opatření proti němu. Tu zajisté vylíhlí červové rozlézají se a provádějí zkázu a spoušť na všech stranách. Květy révy vinné dlužno rozuměti zbožné úmysly a záměry, vroucí modlitby a dobré skutky. Jakmile však hnusní červi — smrtelné hříchy — usadí se v srdci lidském, tehdy člověk odstupuje zcela od Boha, modlitba netěší ho více; tehdy šlechetné úmysly vadnou, až uvadnou jako bylinky, jež šeredné ponravy byly podryly.

b) Veta bývá po hroznech.

Vůle Boží jest, aby vinný keř, na vinici Páně vštípený, ozdobil se hrozny co nejhojnějšími, t. j. abyste prospívali ve ctnostech křesťanských. „Postavil jsem vás, abyste šli, a užitek přinesli, a užitek váš, aby zůstal.“ (Jan 15, 16.) „Dílo jeho jsme, stvoření jsouce v Kristu Ježíši ke skutkům dobrým.“ (Efes. 2, 10.) Pustí-li se révokaz do révy, tu veta jest pohroznech; nebo červi rozhlodávají květ a květ svadlý a porušený nerozvíje se nikdy v hrozen. Tu bude opakovati se, co vypravuje evangelista sv. Lukáš o fiku: „Člověk přišel, hledaje ovoce, a nenalezl.“ (Luk. 13, 6.)

Révokaz hubí mladistvou révu posléze tím, že
2. působí jí smrt.

Poslyšte, jak? Pohlcuje

a) nejdříve její vláhu.

Vláha neboli šťáva výživná, která uděluje vinným keřům na vinici Páně vštípeným svěžest a zeleň nikdy nevadnoucí, jest milost Boží, jest rosa lásky Boží. Nedostává-li se duši lidské nebeské rosy a vláhy, vadne, znešvařuje se, až docela zahyne. Běda křesťanu, dopustí-li, aby hnusný hmyz — hřích smrtelný — zbudoval sobě stánek v srdci jeho a je popokálel! Duch sv., jehož chrámem jsou srdce naše, vychází z něho spěšně, zdroj osvěžující milosti Boží zaniká na dobro, srdce vadne i chřadne, a záhy ocítí se na úmoru. Smutný konec nadejde, nebo červi hlodají a hlodají, až podryjí

b) posléze kořen života.

Nežřídko spatříme sem tam v lese strom s uschlými větvemi. Otážíme-li se, proč schřadl strom ten, dostaně se nám odpovědi: „Ach, to zavinili korovci, kteří podhlodali jeho kořeny.“ Tolikéž dusí a hubí révokaz vinné keře na vinici Páně, až uvede je na zmar docela, a co velice zde váží, jest, že často jedinký hmyz, jedinký hřích hlavní má do sebe tolik

síly, že usmrčuje a zahlašuje krutým jedem duši lidskou. „Žádost, když počne, porodí hřích: hřích pak, když jest vykonán zplozuje smrt.“ (Jak. 1, 15.) Tehdáž duše lidská — tonoucí v kalužinách hříchu smrtelného, podobá se suchému, neužitečnému keři vinnému na poušti vyprahlé. Děsný pak osud očekává ji na věčnosti, nesmiluje-li se nebeský Samaritán nad ní, nezalije-li jí rosou neskonale lásky Svě a neuvede-li ji k léčivému zdroji milosti Svě, aby probudila se k životu novému. „Pošleť Syn člověka anděly své, i vyberou z království jeho všechna pohoršení, a ty, kteří činí nepravost; a uvrhnou je do pece ohnivé.“ (Mat. 13, 41 – 42.)

Nejmilejší! Zajisté zřejmo a patrné jest vám, jak zhoubně řadí révokaz mezi mladistvými keři vinnými na vinici; jednak jest na závalu jejich vzrůstu a vývoji, jednak podrývá kořen života. Kristus vštípl na zemi ohromnou vinici — církev svatou, — při kteréž práci překlopotné okrvavěly netoliko svaté ruce i nohy Jeho, alebrž i paterým proudem drahé krve Jeho zalita jest vinice sama. Proto právem propověděl o Ném prorok Isaiáš: „Co jest, ježto jsem více učiniti měl vinici své, a neučinil jsem jí?“ (Is. 5, 4.) Nejmilejší, vy všichni jste sazenicemi révovými na vinici Páně, vůle pak nebeského vinaře jest, abyste ozdobili se hojnými a spanilými hrozny křesťanských ctností, dle slov Písma sv.: „Očekával jsem, aby nesla hrozny.“ (Is. 5, 4.) Neblahé símě, jež byl zasel Adam hříchem prvotným, nelze vám ovšem vyplniti z útlého srdce, avšak v moci vaší jest, nedopustiti, aby zlíhl se z něho a vyrostl hnusný hmyz — těžký hřích. Potřete jej ihned na hlavu, jakmile pohne se v srdci vašem. „Proto, j. dr., „po žádostech svých nechod, a od své vůle se odvracuj.“ Sir. 18, 30. Amen.

Neděle I. po devítniku.

Text: „Vyšel rossévač, aby rosséval
símě své; a když rosséval, padlo
jedno vedle cesty, i pošlapáno
jest, a ptáci nebesští sezobali je.“
Luk. 8, 5.

Thema: Kým býváme olupování o símě dobré?
(Škodné ptactvo.)

Stala se řeč Hospodinova k Abramovi, který, aby ujistil se zaslíbením Božím, přinesl zvířata i ptáky v oběť. „I slétali ptáci na mrtvá těla, a odháněl je Abram.“ (1. Mojž. 15, 11.) Kdož by spočítal, kolikráte zavznělo k vám slovo Hospodinovo od dětinství vašeho až do hodiny této — doma, ve chrámě i ve škole — zevně i ve svědomí! Kolik zaslíbení učinil vám Bůh! Avšak i od vás žádá Pán oběti; když chystáte se k ní, tu slétají se ptáci yselijací, kteří zabráňují vám vykonati oběť, olupujíce vás o slovo i zaslíbení Boží. Toho dotvrzuje sám Božský Spasitel, mluvě dnes ve sv. evangeliu o ptácích, kteří sezobávají símě slova Božího (Luk. 8, 5.). Nuže, nejmilejší, proč i vy nezaženete jich jako Abram? Dříve však třeba vám jest seznati je dokonale. Aj, kdo jsou tedy ti ptáci, kteří olupují vás o símě dobrého? Jsou to:

I. K r k a v c i.

1. skřehotají: „Cras, cras!“ (= zítra, zítra!) Jimi rozumíme zlé duchy nebo lidi, kteří slůvkem „zítra“ snaží se v nás utlumiti všeliký lepší ruch i úmysl.

Uvažujme, nejmilejší, o tom, jak hříšný, nebezpečný a zhoubný jest odklad takový.

Církevní otcové praví, že široká cesta k věčné zkáze vydlážděna jest samými dobrými úmysly, s jejichž

provedením však lidé tak dlouho odkládali, až bylo pozdě.

2. Vyklubávají nešťastnému hříšníkovi oči. Nešťastníky těmi však jste vy; nepřátelé i odpůrci spasení hledí totiž:

a) rozum váš nebezpečnými zásadami polapiti do tenat;

b) znechutiti jemu spasonosné učení;

c) uspati jej nadobro v proudě rozkoší smyslných.

3. posléze drásají jej i sežírají až na kosti, dokud nezbyvá z těla lidského šeredný kostlivec jenž jest postrachem i hrůzou živoucích. Tuť teprve opouštějí kořist, svou i odlétají, nebo dílo jejich jest vykonáno. Zdaliž nejsou ptáci tito **obrazem svůdců**, kteří zohyzdivše i nevýslovně nešťastnou učinivše duši svedenou padá dále, nevšímajíce si, že časná i věčná zkáza bude její odměnou?

4. jsou vůbec zlodějským ptactvem.

a) Kradou lesklé i drahocenné věci. Avšak cena věcí těchto jest proti duši lidské, milosti, nevinnosti a pokoji duševnímu praneprávna, ba lze říci, že ani k ní nelze je přirovnati.

b) Kradou, když nižádné oko jich nehlídá. Kdo bdí a hlídá pečlivě duševních statkův i klenotů, tomu nedovedou přes veliké usilování vyrvati ničeho.

II. V o l a v k y.

Ptáčník líce na ptáky, užívá k tomu ptáků dříve chycených, aby hlasem svým přivábili do tenat i ptáky jiné. Nejinak nadhánějí i nešlechtníci duše své i duše bližních ďáblu do tenat a to.

1. vábivým chováním, lichocením, zlými příklady, úskočnými řečmi, zkrátka vedou si jako Sireny, o nichž starověká vypravuje báje, že vábily plavce

nezkušené do virův a úskalí, o něž loží jejich se ztroskotávaly. Sem sluší zvláště

a) šprýmaři, kteří žerty a šprýmy svými odvracejí nás od péče o věci božské;

b) ptáci noční, kteří štítí se světla denního, alebrž i jiné lživým předstíráním k nekalým činům temnosti nabádají.

2. dary a sliby.

3. nebezpečnými příležitostmi, jako pohoršlivými plesy a tanci, nestřídmým jídlem a pitím, oplzlými kusy divadelními a j. v.

III. Posměváčkové.

Jscu lidé, kteří dovedou překonati sebe větší nesnáze i překážky, a přece nejsou prosti jedné slabé stránky: nesnesou totiž posměchu. A právě zbraně posměchu užívá se velmi zhusta za dob našich, a jen velmi zřídka stává se, že dopadá bez ran. Uvažme jen v myslí své, jakými úšklebky tupí se učení víry, přikázání Boží i církevní, obřady bohoslužebné a j.

2. podrývá se vážnost i moc osob: církevních i světských představených, rodičů, učitelů, duchovních pastýřů a t. d.

3. kydá se hana i potupa na věřící, kteří zachovávají víru svou, zbožně přijímají sv. svátosti. Ba ani věci sebe vznešenější a světější neušetřila ústa posměvačná, aby ničotnými vtipy neučinila ji směšnou.

4. ba tupíme i snižujeme samy sebe, jestliže úšklebky tyto nesvedly nás dosud s dráhy ctnosti.

IV. Ptáci draví.

Jako krkavci střelbítě vrhají se na zdechliny, které na pospas jsou jim vydány, volavky a posměváčkové pak hledí lstí a klamem dojíti svého účelu, tak nechybějí ani tací nepřátelé spásy naší, kteří neštítí se ani násilí. K nim druží se zvláště ti, jimž

vysoký úřad propůjčuje moc rozkazovati jiným. Jak často uloupeny bývají duše nesmrtelné a to:

1. nepřímě. Jestliže ti, jimž nejsvětější povinnost velí i poroučí, pečovati o duševní spásu svých svěřenců, nedbají naprosto děsného nebezpečství, které brozí duším jejich. Zdaliž nehubí tím násilně duše nesmrtelné? Zabijechi duší lidských lze nazvati ty vrchnosti, rodiče a pány, kterým

a) pralhostejno jest, zdaliž podřízení jejich u věcech spasení se týkajících řádně jsou vycvičení.

b) kteří mlčky jako velekněz Heli přiblížejí ke hříchům, od zlých příležitostí nevarují, ba ještě hříchy zatajují.

2. přímo. Ohledněme se kolem sebe a uzmíme s hrůzou

a) kolik otců slovem i příkladem svádí k opilství, karbanu, potulkám nočním, kolik matek své dcery k pyše, lenivosti, podvodu!

b) že velí jim nejen hříchy páchat, alebrž i násilím a hrozbami je k nim dohánějí, ba donucují. Donutiti k hříchu nedá se žádný ctnostný člověk, toho nedokázal ani ukrutný Nero svým krvavým pronásledováním křesťanů.

c) že veřejná moc staví nepravost na podstavec k všeobecnému obdivu, kdežto ctností povrhne a ji jímá v porobu.

α) Duch času, kníže tohoto světa, zablábolí několik slov o černých kútnách, reakci, svobodě, osvětě atd., a lesklá frase jest jako jiskra zabloudilá do sudu s prachem s to, aby nemyslicí zástupy rozdráždila, vše dobré pošlapala, zlu pak proklestila cestu.

β) Vladaři někteří (jednak z náboženského stranictví, jednak z hanebné politiky) obmezují moc a práva církve příkrými zákony. Příklad takého „politika“ skýtá nám prvý král israelský Jeroboam, který chtěje poddané své odvrátiti zcela od Jerusalema a panství

své utvrditi, udělal dvě telat zlatých, řka: „Nechoďtež více do Jerusalema! Hle, bohové tvoji, Israeli!“ (3. Král. 12, 28.) O něm dí zajisté Písmo sv., že „v hříchy uvodil Israele.“ (3. Král. 14, 16.)

Nuže, nejmilejší, otažme se, kterak lze nám bez pohromy uniknouti tolika skrytým a zjevným nebezpečstvím? Jen tehdy zajisté, když nebudeme cestou nestřeženou a ušlapanou, ani skalou a trním, alebrž zemí dobrou; nebo jenom tehdy padne sítě slova Božího hluboko do země. Aby pak hltaví ptáci nevyhrabali a nesezobali semene, jest třeba nám vztýčiti za strašáka: modlitbu, bdělost a křesťanskou statečnost. A to dejž vám všem nebeský Bůh! Amen.

Hod Boží velikonoční.

Text: „*Nebo beránek náš velikonoční obětován jest Kristus.*“

1. Kor. 5, 7.

Thema: Beránek — Kristus.

Věru podivný beránek, o Němž píše svatý Jan (Zjev. 5, 6—8.), jenž jedinký dovedl otevřít knihu zapečetěnou sedmi pečeti, věru podivný to beránek, o němž dí apoštol národů sv. Pavel: „Beránek náš velikonoční obětován jest Kristus.“ (1. Kor. 5, 7.) Nižádný tvor nebyl s to, aby otevřel uzavřenou knihu, t. j. božské záměry, úradky odhalil a uskutečnil; nižádný tvor nebyl s to, aby zjednal křesťanstvu vítězství nad židovstvem a pohanstvem; toho dovedl toliko náš beránek velikonoční, Ježíš Kristus ve Svě moci božské, korouhvička pak vlající, již drží nobou svou, jest obrazem vítězství, kterého vydobyl svou

obětí smírnou. Pro toto vítězství prokazuje v nebesích beránku všelike stvoření „česť i slávu i dobrořečení“ (Zjev. 5, 12.); z tohoto vítězství raduje se dnes, o slavnosti velikonoční, jakožto dne oslavy vítězství beránkova, veškerá církev křesťanská.

Nuže, vizme, jaký jest to beránek? Kdykoliv nám Písmo sv. předvádí Krista pod obrazem beránka, zove Beránka Krista:

I. Beránkem nevinným a neposkvrněným. (I. Petr 1, 19.)

Náš beránek velikonoční jest tedy beránek nevinný. Slovo „ἄγρος“ znamenalo u starých Řeků též „zbožný“; beránek velikonoční jest tudíž beránek nevinný, zbožný a to:

1. Zbožný k Bohu.

a) Beránek poklekává na kolena, kdykoliv uléhá k odpočinku nebo vstává. Svátý František Seraf., jenž převelice miloval beránky jakožto obrazy Beránka Božího, měl beránka, který kdysi za ním vběhl do kostela a při pozdvihování poklesl na přední nohy, jako by chtěl vzdáti česť svému Tvůrci a mnohé křesťany trestati z neuctivosti při oběti inše sv.

b) A jak zbožně vedl si Beránek velikonoční oproti Bohu! „Vyšel na horu k modlení, a přes noc trval na modlitbě.“ (Luk. 6, 12.) Na hoře Olivetské „poklek’ na kolena, modlil se.“ (Lukáš 22, 41.) „Padl na zem a modlil se.“ (Mar. 14, 35.) „Padl na tvář svou, modle se.“ (Mat. 26, 39.)

c) Podobně zbožnými beránky stávají se, kdo „následují Beránka, kamžkoli jde.“ (Zjev. 14, 4.) Tak poklekával sv. Jakub stokrát za den k modlitbě — modlíval se tudíž často; svatá Paula modlívala se nezřídka až do východu slunce — modlíla se tedy ustavičně; sv. Alois nedopřál

si za půl léta ani tolik rozptýlení, jež by zabralo dobu potřebnou ku pomodlení se Zdrávas Maria — modlil se tedy n á b o ž n ě; sv. Theodosius modlil se prý i ve spaní, tedy stále.

2. H o d n ý k l i d e m.

a) Beránek neublíží nikomu, miluje každého, následuje za hrstí trávy každého, kamkoliv kdo chce, jest milosrdný k člověku, jehož odívá a sytí.

b) Tolikéž i náš Beránek velikonoční Kristus neukřivdil nikomu, nýbrž „chodil dobré činy (Sk. ap. 10, 38.). „Hle, kterak Lazara miloval!“ (Jan 11, 36.) Jak „učenníka, který ležel na klíně Ježíšově“. (Jan 13, 23.) S jakou láskou spěchá za ovci zbloudilou, hledá ji na poušti a raduje se z nalezení jejího! (Mat. 18, 12.) S jakou láskou posléze toužil v době velikonoční jísti beránka s apoštoly! (Luk. 22, 15.) Jak zhusta ozývalo se: „Ejhle, Beránek Boží!“ „Totot jest tělo mé, vezměte a jezte!“

c) Stejně hodni — laskavi a milosrdni — jsou též následovníci Beránkovi ode dávna; nebo kdo spočítá díla a památky křesťanské lásky bliženské Jana z Boha, Jana z Mathy, Vincence Paulánského a jiných heroů lásky křesťanské!

3. H o d n ý s á m s e b o u.

a) Beránek jest nevinný a hodný sám sebou, jak vyslovuje se o něm prorok: „Aniž nalezena jest lešť v ústech jeho.“ (Is. 53, 9.) Nezná zlého obmyslu jako had, schytralosti jako liška, žravosti jako vlk, vilnosti jako pes, pýchy jako páv, zběsilé vztekloty jako lev, nýbrž jest prosté, pokorné a dobré zvířátko.

b) Náš Beránek velikonoční oděn jest rouchem čistoty, nevinnost zračí se mu z očí. Ejhle, jak stojí ve sněhobílém rouše nevinnosti před Herodem; i jako sníh bílý jeví se v rukou kněžských na oltáři.

Věru neposkvrněný a neúhonný Beránek, „kterýžto hříchy naše sám na svém těle vnesl na dřevo.“ (I. Petr 2, 24.)

c) Tak stráží se následovníci Beránkovi po celý život svůj, by neposkvrnili hříchem duše nesmrtelné; o nich platí slova apoštolova, že zemřeli hříchům a žijí jsou spravedlnosti (I. Petr 2, 24.). Zástup pаниkých duší všech věkův a národů křesťanských doprovází zbožného — čistého, nevinného — beránka Božího. (Zjev. 14, 4.)

II. Beránkem trpělivým. (Jer. 11, 19.)

1. Beránek jest zvířátko trpělivé, tiché.

a) Nebrání se, když mu někdo ubližuje, nemstí se na nepříteli. Nehrabe a netluče nohama jako kůň; neseká kly jako vepř; netrká rohy jako býk; nemá drápů jako kočka, žihadla jako včela, síly jako lev, jedu jako had, rypáku jako slon.

b) Trpělivě čeká, až dostane krmiva a nejeví také své nedočkavosti jako ostatní zvířata, když hladoví a žízní; tiše, klidně pase se na louce.

c) Posléze nevydává žádného hlasu a leží trpělivě, když jest stříhán nebo docela zabíjen.

2. Právem můžeme proto Ježíše Krista přirovnati k beránku. Již prorok starozákonní hlásá o Ném: „Jako ovce k zabití veden bude, a jako beránek před tím, kterýž ho stráží, oněmí a neotevře úst svých.“ (Is. 53, 7.) Apoštol Filip zvěstoval komorníku královny Kandace, který tázal se ho na místo toto, „Ježíše“. (Sk. ap. 8, 35.) Pozorujme, nejmilejší, tohoto trpělivě mlčícího Beránka, an stojí před soudnou stolicí Pilátovou, který se tomu velice divil (Mat. 27, 14.), a doprovodme jej

po celé cestě křížové a věru že neuslyšíme žalostivého hlasu z jeho úst.

3. Též jiní beránci snažili se ode dávna následovati tohoto Beránka.

Blah. panna Nikolaa prosívala Boha mnohokráte, by jí dal pocítiti veškeré bolesti Vykupitele a jeho panenské matky. Přes padesát let byla bolestmi nesnesitelnými upoutána na lože. Tělo její denně otékalo a zase za hrozných bolestí oplaskovalo; rakovina rozežrala jí prsa a rozlézala se jí dále po obličejí. Dlouholetým ležením podobalo se tělo její jedinké ráně, která tím více bolela, když i prostěradlo hnijící lepilo se na rány. Trápena jsouc kromě toho nevýslovnými bolestmi žaludečnými odpočívala na loži bolestném neužívajíc žádného léku mimo nejvyšší Tělo Páně — denně blízka jsouc smrti, která však po 50 let ku prodloužení trápení jejího ji mijela. Připomínajíc sobě trpělivost beránka velikonočního nepronesla nikdy nižádného stesku a nářku i dokonala bohulibý život svůj právě, když bylo jí předčítáno utrpení pravého Beránka velikonočního.

III. Beránkem zabitým. (Zjev. 5, 6.)

Nevinný, trpělivý beránek bývá zabit. Zdaž i my, nejmilejší, nezřeli jsme v posvátném čase postním, kterak oderván byl od stáda, svázaný na rukou i nohou, vlečen na Kalvarii, mučen a trápen i ukřižován? „Beránek náš velikonoční obětován jest Kristus“ (I. Kor. 5, 7.). „Kvilde, pastýři, a křičte!“ (Jer. 25, 34.) nebo ten, který jest „spanilý tvářností nad syny lidské“ (Žalm 44, 3.), leží nyní na oltáři kříže zbrocen krví svou.“

2. Ale tím právě zachráněni jsme od smrti věčné. Beránek zachraňuje ovce. „Víte, že ne porušitelnými věcmi, zlatem nebo stříbrem vykoupení jste, nýbrž drahou krví Krista, jakožto Be-

ráňka nevinného a neposkvrněného.“ (I. Petr 1, 18—19.)

3. Jaký dík vzdá mu zachráněné stádo? Nižádný jiný, než že bude Jeho následovati tam, kam nás předešel, totiž — na smrt.

a) Tak následovalo Ho na statisíce mučedníků, kteří pamětlivi jsouce zabitého Beránka, dali se pro nevinnost a čistotu vésti na popraviště;

b) tak následovali a následují Jeho dosud mrtvým a sebezapíráním všichni, kdo odumírají světu a tělu.

Nuže, nejmilejší, následujme všichni Beránka v nevinnosti; nebo „nevejde nic poskvrněného do nebeského města Božího“ (Zjev. 21, 27.); v trpělivosti, nebo „v trpělivosti své vládnouti budete dušemi svými“ (Luk. 21, 19.); v umrtvování a sebezapírání, neboť „tak musil Kristus — náš beránek velikonoční — vejíti do slávy své.“ (Luk. 24, 26.) Amen.

Pondělí velikonoční.

Text: „*Toho vzkřísil Bůh třetího dne.*“ Sk. ap. 10, 40.

Thema: O vzkříšení.

(Kraslice.)

Prerozpranité jsou projevy radosti dnešního dne. K nim sluší také již od nejstarších dob obyčej malovaných vajíček neboli kraslic. Dle staré pohanské báje znamenají štěstí. Vypravuje Aelius Lampridius, že v den narození císaře Alexandra Severa

slepice snesla červené vejce. Rodiče jeho vyložili si to, že narozený synáček stane se jedenkrát panovníkem ohromné říše římské; což když se stalo, bylo červené vajíčko pokládáno za znamení štěstí; odtud pochodí zvyk, že lidé přátely, jimž přáli štěstí a blaha, dařivali vejci červeně zbarvenými. Nám křesťanům jsou měrou daleko větší symboly štěstí, neboť připomínají nám

a) vítězoslavné z mrtvých vstání Kristovo, jenž proraziv tvrdou skořepinu hrobovou, vyšel z ní s tělem oslaveným;

b) naše vlastní vzkříšení a oslavení.

Jelikož jsme s tohoto místa již nejednou rozjímali o z mrtvých vstání Páně, chceme dnes uvažovati o budoucím vzkříšení našem.

Vajíčka velikonoční zobrazují totiž velmi trefně

L n a š e b u d o u c í v z k ř í š e n í.

1. Vejce rodí se takřka dvakrát: jednou když bylo sneseno — avšak tu nejeví sebe menších známek života; aby vylíhlo se z něho hezounké kuřátko, jest třeba nezbytně, by bylo teplotou těla kvočnina delší dobu zahříváno a zkalilo se uvnitru svém; potom pukne teprve skořápka a z ní vychází na svět čilé zvířátko. Jaký úžas naplňuje mysl naši, když zříme, kterak vychází na světlo denní z puklého, nepříjemně zapáchajícího vejce pták překrásný, na př. páv. Nejinak jest s člověkem.

a) Náš první život, život pozemský, není vlastním cílem, k němuž Tvůrce byl nás povolal, nýbrž toliko přípravou k němu.

b) Přejít k novému, blaženému životu na věčnosti jest spojen jako při vejci — které byvši nasa-

zeno stává se schopno horkem života — s povolným rozkladem, s tlením a obrácením se v prach a popel. Tomuto pochodu a konci neujde ni žádný život lidský, jež spíše smrti než životem zváti sluší, jak již svatý Pavel vhodně pronesl: „Kdož mne vysvobodí z těla smrti této?“ (Řím. 7, 24.)

c) Vývoj života na věčnosti zahalen jest rouškou neproniknutelnou. Ba, jest i množství křesťanů, kteří nevěří ve vzkříšení z mrtvých. Necht pohledí na snesené vejce. Zdaliž hýbe se jako tvor živý, opatřeno jsouc kostmi a masem, údy a perím? Zdaliž vydává hlas z úst svých? Musí zajisté vyznati, že jest to tekutina lepkavá, z níž teprve kvočna vysedí živoucího tvora. A zdaliž Všemohoucímu bude nemožno, aby setlelé údy těla lidského opět spojil a probudil k životu novému? Stojí zajisté psáno v Písmě svatém o stvoření světa: „Duch Boží vznášel se nad vodami.“

d) Avšak i ve smyslu duchovním uvádí nám vejce na paměť dvojaké narození, jednak narození naše časné, jednak naše obrození duchovní na křtu svatém. I zde můžeme právem říci o prvním, že jest vlastně stavem smrti, o druhém pak, že jest stavem života pravého. Proto jest nejpřednější povinností každého křesťana, vytrvati v milosti Boží — v duchovním obrození, kteréž nepřeruší se ani smrtí.

2. Z vajec líhne se ptactvo — nikoliv neobratní ssavci, alebrž tvorové operutění, kteří vzletají do výše téměř závratné. Jejich čilost, jejich let staví nám na mysl co do budoucího života našeho

a) blaženost netušenou, jíž na věky budeme požívat;

b) povznešenost nad pozemskou pomíjejicnost a křehkost. „Kdo doufají v Hospodina, síly nabudou, dostanou peruti jako orlice, poběhnou a nebudou umdlévati.“ (Isai. 40, 31.) Ve stanech věčných prohlédneme teprve řádně všecku pozemskost a shnilinu,

jež zošklivíme si z hloubi duše své, a jako orel pevné noří zrak svůj do slunce, tak i my budeme přispůsobeni zřítí Boha tváří v tvář. Srovn. 1. Kor. 15, 42 44.

c) Touhu, již nyní máme zde v slzavém údolí po rajske blaženosti na věčnosti. Jako ptáče, jakmile procitne k životu, zatouží, aby pukla skořepina je halící, a samo počíná ji naklovávati, tak i nám sluší zbožně toužiti po městě svatém, po nebeském Jeruzalému.

3. Neopežené, toliko hebkou, běložlutou pokožkou jsouc pokryto, opouští ptáče skořápku; nějaký čas skrývá se pod křídlo svých rodičů, dokud nenaroste mu perí. Tato proměna dvojitá vykoná se i na nás po smrti naší.

a) Prvá proměna jest, že duše naše, sprostěna byvši schrány tělesné, v rouše bělejším nade sních těšiti se bude klidu, zírajíc na tvář Boží. Uzřel zajiště sv. Jan při svém zjevení, kterak duším svatých mučenníků „dáno jest roucho bílé a řečeno jest jim, aby odpočívali ještě za malý čas, až by se naplnil počet spoluslužebníků jejich a bratří jejich.“ (Jan Zjev. 6, 11.)

b) Druhá proměna nastane až o soudném dni, kdy tělo povstane oslavené k životu novému, aby na věky veselilo se v radostné jasnosti spravedlivých. Potom teprve dojdou nebeští vyvolenci oslavy tělem i duchem a stanou se účastníky slávy, kterou připravil jim Pán, a splní se na nich výrok Písma sv.: „Všickni domácí její zobláčení jsou rouchem dvojnásobným“, (Přisl. 31, 21.) to jest, oslaveni jsou na těle i na duši.

4. Ptákům vyrůstá rozmanité perí; nesčíslny téměř jsou druhy ptactva, ba i ptactvo téže čeledi líšívá se nezřídka od sebe velikostí, perím, zpěvem

atd. Nejinak bude i při vzkříšení z mrtvých v den poslední.

Největší roztodivnost zavládne tehdy. „Jiná jest jasnost slunce, jiná jasnost měsíce a jiná jasnost hvězd. Nebo hvězda od hvězdy se dělí jasností.“ (1. Kor. 15, 41.)

Ježto rozmanitost těl z hrobů povstalých odrážeti se bude od spanilé krásy oslaveného těla Spasitelova stupňovitě na všech vyvolených Božích — a mimo to objeví se i pravý opak postav obyzdných na straně prokletých a do pekla odsouzených: proto připomínejte si stále slova: „Co člověk seje, to bude i žíti.“ Blaze bude vám, obrátí-li se vaše liknavost k věcem nebeským v horlivost a zatoužíte-li po oslavě věčné!

II. Neskonale radosti nebeské.

1. Radosti nejčistší. Zárodek vejce jest kolem chráněn tvrdou skořápkou, aby ani horko ani vlhkost ani prach a kouř nevnikly do vnitra a nedusily jeho. Tak jest s radostmi nebeskými.

a) Radosti světa tohoto nelze zváti nezkalenými; nebo vždy bývá přimíseno k nim buď více nebo méně zármutku — buď chudoba, nemoc, nespokojenost vnitřní, ba druhdy i osten zlého svědomí a j.

b) Radostí nebeských nekalívá nikdy ani výkřik bolesti, ani závistivý pohled, aniž ruší je zlo jiné. „Setře Bůh všelikou slzu s očí jejich, a smrti již více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více.“ (Jan. Zjev. 21, 4.) Budou to

2. radosti nehynoucí. Obrazem jich jest tvrdá skořápka vejce, která tak tvrda jest, že přitlačíme-li vejce na obou koncích prsty, nejsme s to, abychom je rozmáčkli.

a) Radosti pozemské chovají v sobě vždy smutnou upomínku na zašlou minulost. Mládí a krása podobají se čarokrásné květině, která záhy vadne a

pomíjí. A jak křehké je zdraví lidské! Jak nestálá česť a vážnost! Vůbec veškeré radosti světa tohoto, jimiž vyražejí se lidé, jsou přece jen „marnost nad marností“, již smrt — mocný kazatel — den jak den na oči nám předvádí.

b) Radosti nebeské však proto honosí se dokonalostí nevystihlou, že chrání duši naprosto ode vši zkázy a pohromy. „Radosti vaší nikdo neodejme od vás.“

Kéž dnešní den velikonoční vzbudí a roznítí v srdci vašem utěšenou vzpomínku na budoucí z mrtvých vstání a oslavení, kterým Kristus ujistil nás, vstav vítězoslavně z hrobové temnosti. Kéž byste, nejmilější, mravným obrozením duší svých zasloužili si toho, aby věčný soudce povolal vás vstáti jedenkrát s tělem oslaveným. Potom zajisté vajíčko malované bude pro vás znamením radosti a pravé útěchy. Amen.

Neděle I. po Velikonoci.

Text: „*A toto jest to vítězství, kteréž přemáhá smrt, víra naše.*“

I. Jan 5, 4.

Thema: O víře.

(Slunečnice.)

Není zajisté nikoho, aby neznal slunečnice, která bývá pěstována hojně za letního času v zahradách. Slunečnice korunována jsou na vrcholu načernalým úborem, zlatožlutými květy obroubeným, vyniká tou zvláštností, že obrací se stále ke slunci, vztyčujíc se radostně, jakmile ono vzejde časně z rána na obzoru, a smutně se sklánějí, když ono zapadá u večer.

Z té příčiny slunečnice může býti nám nikoliv nevhodným obrazem zvláštního daru Božího, etnosti od dobrotivého Tvůrce nám vlité, totiž svaté, živé víry.

1. I víra, jeden z hlavních sloupů našeho spasení, jedna ze tří sester, jež zavítaly s milým Spasitelem na tento svět, aby vyhledávaly nás pro království nebeské ohavným hříchem ztracené tvory, činily nás dítkami Božími a doprovázely nás svízelnou poutí pozemskou šťastně do slávy věčné, povznáší ustavičně pohled svůj ke slunci nevystihlé lásky božské, která rozněcuje, ohřívá i oživuje ji v nás, abychom neustydli a nezhylnuli ve víře na cestě z pozemské časnosti do věčnosti. Lásky Boží, ten živý oheň, o němž Kristus Pán dí: „Oheň přišel jsem pustit na zemi, a což chci, jediné aby hořel (se zapálil)?“ (Luk. 12, 49,), uděluje víře síly a moci, aby rozmáhala se víc a více v srdcích lidských, rodila v nich city pravé útěchy, rozlévala skutečnou radost i veselí. Ale běda, přeběda, zatemní-li se slunko božské lásky; tu světlo pravé víry zakalí se, i bude kmitati mdleji a mdleji, až uhasne docela. A co jest víra bez lásky? Víra bez lásky jest zajisté oheň bez tepla, tělo bez ducha, slovem víra m r t v á. Víra jest takoruka kořen stromu; tato zvrácena-li jest, není života, jenž pojí naši duši s Bohem. Smutnější a větší neštěstí nemůže věru stihnouti člověka nad to, pozbude-li svaté víry a kletou nevěrou zhasí-li v sobě jasné světlo, jež ozaruje cestu vedoucí k životu věčnému; jakmile ocití se uprosřed nejhorší tmy, zabředne do lživých bludů, v nichž zahynulo již duši na tisíce a ještě zahyne. Kdo pozbude víry, pozbude i křesťanské mravnosti, vytrvalé statečnosti v těžkých zkouškách života a koncem jeho bude — smrt věčná.

2. Slunečnice kloní neustále hlavu svou ke slunci. Hleďme i my bez přestání na Beránka nej-

čistšího, nebo nikdo nemůže nám býti nad něho vzorem lepším. Jednorozený Syn Boží obětoval se dobrovolně z pouhé lásky k nám, trpěl za nás muky přehořké i umřel na kříži smrtí nejbolestnější za nás, dítky hněvu a temnosti. Kříž Kristův buď útěchou naší; pohlízejme naň častěji zrakem věřícím, rozjímejme o něm zhusta, představujíce si živé utrpení a smrt Páně. Tím seznáme, že kříž i utrpení jest nejen cesta ke slavnému vzkříšení našeho těla i dojití nebeské blaženosti, nýbrž i častější pohled na Ukřižovaného vzbudí a roznítí v nás dokonalejší víru, ač nebude-li srdce naše již zkamenělé pro Boha a ztraceno pro věčnost. Nabudeme-li živé, pravé víry, nezahyneme, než dojdeme života věčného dle slov sv. Písma: „Spravedlivý pak můj z víry živ jest.“ (Žid. 10, 38.) Srdce naše vynasnaží se čím dále tím více zalíbiti se Tvůrci i Spasiteli svému, aby bylo živo s Nimi zde i na věčnosti.

3. Slunečnice v z t y č u j e r a d o s t n ě h l a v u, jakmile slunko objeví se za časného jitra letního na obzoru. Jako sluneční paprsky oblažují slunečníci, tak i svatá víra činí nás nevýslovné šťastnými. Jí poznáváme milého Otce, Spasitele i Posvětitelce svého na nebesích, jí dovídáme se o blažené věčnosti a cestě do ní vedoucí. Čím mléko mateřské jest tělíčku dítěte, tím jest mateřské učení naší přepečlivé matky, církve svaté, naší duši. Jak bychom nezakoušeli hojných radostí duchovních, když připomeneme si, že jsme syny oné skály nerozborné, církve svaté, která skládajíc se z tolika národův a jazyků, pokračuje neustále v díle spásy, chovajíc toliko přání, aby uvedla vesměs věřící po skončené pouti pozemské do království nebeského, kde dostanou za odměnu dary slavné, statky nepomíjející; při této vzpomínce, pravím, jež působila světcům a světicím utěšení téměř nebeské nejen po celý život jejich vůbec, ale i tehdy

zvláště, když pracovali již k hodince poslední, a která bude vždy naplňovati blaženou radostí všechny zbožné věřící i v hodině poslední, kdy veškerá naděje pozemská je opustí. V kříži a utrpení, dí sv. František Saleský, není radostnější útěchy nad vzpomínku, že jsme dítky matere, v jejímž lůně jest dobře žítí i dobře zemřítí. Avšak běda těm, kdo odtrhše se od Boha, upadnou v temnou noc nevěry, stanou se obětí zmámení života i hrozných bludů! Ti poznají teprve ve chvíli poslední cenu víry, když svět zbaví je veškerých přeludův a smrt přiblíží se jako dravý příval, když poznají, že víra byla by je zachránila i uvedla na cestu života věčného, kdyby nebyvali se jí zhostili. Ale pak bude již pozdě, nebo stydnoucí srdce neuchopí se již kotvy víry.

4. Slunečnice následuje vděčně světla slunečního, jež uděluje jí tepla i síly k životu, a truchlivě sklání hlavu, když slunce zapadá nebo halí se v mraky. „Bez víry nelze Bohu se líbiti,“ píše sv. Pavel (Žid. 11, 6.). Proto jest naší přední povinností děkovati Otci nebeskému ze zvláštního daru svaté víry, která dle výroků svatých otců předčí nade všechny milosti. Nikdy nezapomínejme po příkladě svaté Terezie díky co nejvroucnější činiti Hospodinu v ranní i večerní modlitbě za vzácný poklad svaté víry, denně modleme se nábožně dle příkladu svatého Filippa Nerejského „Věřím v Boha“; především hledme díky svých za výtečnou milost svaté víry doličiti tím, že budeme veskrze se vděčnou láskou plniti příkázání milostivého dárce, abychom spojili se vždy újeji s Ním. Církev svatá hlásá nám, že Kristus s oslaveným tělem svým jest přítomen v tajemství oltářním; proto hledejme Jeho ve chrámě. Ježíš zajisté jest přítelem naším bez míry, bez meze a konce, On nakrmí chorou duši naši mlékem sladkým Své milosti, svého učení a příkladu, slovem, vše

učiní pro nás, obrodíme-li srdce své i upravíme-li Jemu v něm stan, aby sestoupil k nám. Jako slunečnice touží po světle slunečním, tak budiž neustále cílem srdce i očí našich oltář, na němž Kristus přebývá s tělem svým oslaveným.

Z toho, co bylo řečeno, poznali jste, že nevěra neprospívá zhola nic, naopak způsobuje spíše pohromu duši lidské; proto strážte se jí, sice klesnete někdy pod ranami Bohem rozhněvaným na vás seslanými. Za to však živá víra bude vám vždy ku prospěchu; s věrou v srdci utíkejte se ku Pánu, jenž pomůže vám, obrátí zármutek váš v radost, nedostatek v bohatství, očistí duši vaši ode všech hříchův a neřestí, aby mohla plesati v Hospodinu věčně. Amen.

Neděle II. po Velikonoci.

Text: „*Já jsem pastýř dobrý.*“

Jan 10, 11.

Thema: 0 přírodě jarní.

Zavítalo k nám milé jaro, budíc vše ze spánku zimního. I zdá se mi, že bych vás měl vyvésti ven do krásné přírody a učiti vás čísti ve knize té, psané prstem Božím. První, který tuto přepodivnou knihu poznal a tímto jménem ji nazval, byl královský pěvec Starého Zákona, jenž nadchnut obdivem a radostí zvolal: „Nebesa vypravují slávu Boží a dílo rukou jeho zvěstuje obloha.“ Tato kniha oznamuje den co den lásku a dobrotu Nejvyššího. Kdo sepsal tuto knihu? — Všemohoucí ruka Boží, když jednotlivá díla jako zvláštní písmeny vedle sebe kladla, tak že o původci svém hlasitě vydávají svědectví.

Kdy a kde jest tato kniha vydána? Tam a tenkrát, když Bůh na počátku stvořil nebe i zemi. Kolikeré má vydání? — Dvojí; první jest nynější, druhé přijde (dle slov sv. Petra II., 3., 13.) s novým nebem a s novou zemí, v nichž spravedlnost bude přebývati.

Komu jest tato kniha věnována? — Slávě Boží a blahu lidí, neboť dle sv. Augustina; všecky věci stvořil Pán, a to, co zevnitřního jest, pro tělo, samo pak tělo pro duši, duši pak pro sebe, aby se oddala Jemu samému a milovala Jej.

Jaký jest obsah této knihy? — Vede nás ku poznání jediného, pravého Boha, který nám poslal Syna svého, abychom věrou, nadějí a láskou jemu věrně sloužili a jednou ve příbytek náš, jenž jest v nebi, uvedeni byli.

A rejstřík? — Rejstřík této ohromné knihy jest člověk, jenž vše v sobě stručně zahrnuje, co v oné knize obšírně zaznamenáno.

Kniha ta jest obecná; všude se nalézá, všem lidem jest přístupna a otevřena, aniž tím trpí na své ceně. — Všickni vidoucí, křesťané i pohané, malí i velcí, učení i neučení, prostí i vznešení mohou čísti v této knize, mohou čísti v každé době, za jasného dne i za tmavé noci a na každém místě; není k tomu třeba ani svítilny mudrce Kleontha — tak jest kniha ta jasná.

Mojžíš, pase ovce Jethrovy, čítával v ní bez omrzelosti po 40 let, až hodným a schopným se stal povolání svého. Kde jinde než v této knize našel David své chvalozpěvy a žalmy, jež doposud srdce naše rozněcují ku chvále Boží? — Hora Karmelská, poušť jordánská, tichá Sarepta a opuštěný Horeb byly proto milým bydlištěm proroka Eliáše, že mohl takto bez překážky čísti v přepodivné knize přírody. A život sv. arcioctů a proroků doka-

zúje nad slunce jasněji, jaké svatosti dospěli, čítajíce pilně v této knize! Tak bylo v Zákoně Starém; a což v Zákoně Novém? — Kde nalézáme Syna Božího nejčastěji? — Jest to poušť, nebo tichý Tábor a Getsemany, anebo hladina jezera genezaretského, kde Vykupitel náš nejvíce a nejraději meškával, aby se tam k Otci svému modlil aneb aby tam srdce svých posluchačů ku přijetí pravdy Boží ochotnějšimi učinil aneb své učenníky po práci duchovní občerstvil. Však i sv. apoštolové a později obzvláště poustevníci a řeholníci byli velikými přátely této knihy, tak že vše opustili, jen aby nezhostili se velebných myšlének a předsevzetí, kterých jim skýtalo čítání v této knize.

Tato kniha přivádí boháče ku poznání, že jest nuzákem, a ukazuje chudásovi, že jest synem přebohatého Otce; ona poníží pyšného a pánovitého, a potěšuje poníženého a potlačeného: ona stírá slzy kanoucí a občerstvuje srdce zarmoucené, pozdvihuje mysl od země a povznáší city k nebesům; ona jest příčinou, že venkovan zachovává víru a lásku k Bohu lépe než přemnohými věcmi zaslepený měšťan. Znáte všickni tuto přepodivnou knihu? Jest to pokorné pozorování světa. Všecken svět, praví sv. Basil, jest jako kniha, jejížto písmeny zřejmě dosvědčují a hlásají slávu Boží a svrchovanou jeho velebnost vypravují tobě, člověče, jenž jsi obdařen rozumem. Však již pohanský mudřec tázán byv, jak by nejlépe tento svět dal se pojmenovati, odpověděl, že celý svět jest veliká kniha Boží, a to, co jest pod sluncem, že jest zrcadlo božských vlastností, abychom na těchto velikých deskách nebeských těles, na listech živlů a v závitech časů mohli zřejmě čísti nauku Boží.

Končím slovy našeho pěvce Jablonského:

Jestliž jedna velká kniha
bez omylu, bez vady,
a ta velká, svatá kniha
slove — kniha přírody.
Čítej pilně v knize této;
máš-li srdce citelné;
písmo její jesti těžké,
ale přece čitelné. Amen.

Neděle III. po Velikonoci.

Text: „*A radovati se bude srdce vaše
a radosti vaší žádný neodejme
od vás.*“ Jan 16, 22.

Thema: O pravé a trvalé spokojenosti.

(Život ptactva.)

Jistý učitel církevní přál si co nejtoužebněji, aby se setkal s člověkem, který by mu ukázal nejlehčí cestu ke šťastnému i spokojenému životu; hledal dlouho i marně, ale přece podařilo se mu, naléztí jej. Ubíraje se jedenkrát kolem chrámu, spozoroval žebráka, an sedí přede dveřmi chrámovými. Chatrný oděv kryl stěží nahotu jeho, tělo jeho bylo sešlé věkem i zmořeno krutou bédou a nouzí, obličej pak na smrt bledý, údy všecky schromly a zmrzačeny. Útrpnosti jat, pozdravil ho muž Boží a přál mu upřímně dobrého dne, načež ihned žebrák mu odvětil: „Zaplať Pán Bůh za vaše přání, které již se vyplnilo; nebo, věřte mi, nikdy nezažil jsem ještě dne nešťastného.“ „Nuže, přeji ti“, děl učitel, „šťěstí měrou svrchovanou!“ „Pane milý!“

— zněla odpověď chudásova, „věru nevím, že bych kdy býval nešťasten.“ — „Potom, příteli, je-li tomu tak, jak pravíš, dej ti sám Bůh, co jest přáním tvým“, pravil učitel. „Ráčíte býti příliš laskav; ale není třeba, abyste mi teprve žádal i přál od Boha věci, které již mám“, propověděl blaženě se usmívaje stařec. — S úžasem pohledl muž zákona Božího na zvláštního muže tohoto i zvolal: „Jakže? co jsi ty jedinký šťastný člověk na zemi, jenž by nebyl okusil bolesti časného života?“ — „Ano, pane! tak jest tomu, jak jsem byl pověděl“, pokračoval žebrák, „nikdy nezažil jsem zlého dne. Divíte se arcí tomu, ale ihned vyložím řeč svou. Nuže, slyšte! Každého jitra oddávám se všecek do přesvaté vůle Boží, i ne-reptám tudíž nikdy na to, co Hospodin mi za dne sesílá, a poněvadž vždy a stále toho sobě jen žádám, co jest vůle Boží, děje se vše vždy po přání srdce mého. Nižádné štěstí časné nerozrušilo mne, nižádné neštěstí nedovedlo mne zbaviti duševního klidu. Mám-li hlad nebo mrznu-li, jsem-li nemocen nebo opuštěn, opovrhují-li mnou lidé necitelní, tupí-li mě i odpuzují ode dveří, tu chválívám jenom Tvůrce svého, bez Jehož vůle nesejde mi ani vlas s hlavy, a Jehož neskonalá dobrota i otcovská láska nedopustí, aby stihlo mě něco zlého a protivného.“

Podářilo se tedy učiteli církevnímu nalézti člověka úplně spokojeného, jakého toužil poznati; ale i vy můžete bez obtíže bezpečně nabyti umění převzácného — žítí šťastný i veselý život, o němž vyprávěl žebrák v Pánu a Tvůrci plesající Božímu muži, budete-li se toliko řídití příkladem p t a c t v a, které byť nevědomky a pouze z pudu přirozeného činí to, co zbožný žebrák byl konal s nevšední horlivostí, aby duševní klid a mír rozhostil se u jeho vnitru.

Nejmilejší, poslyšte tedy, kterak vede si

ptactvo, že nepozbývá nikdy čilosti ni veselosti?

1. Bez reptání přijímá den jak den potřebnou výživu z rukou přemilostivého Tvůrce, nežádajíc sobě nikdy lahůdek, jako činívají nezřídka lidé, kteří dostavše chleba vezdejšího, ohlížejí se ještě po lahůdkách. Nikdy nermoutí a netrápí se ptactvo nad svým stavem a životem.

Svatá víra učí nás, že nikoliv bohatství a jmění jest cílem naším, než výslovně uvádí nám na mysl, že spokojenost s tím, co Bůh uštěďruje nám, jest nezvratným základem našeho blaha. Pozorujte křesťana, který přestává na mále! Zdali jest malomyslným i úzkostlivým proto, že nemá věcí pozemských v hojnosti a nadbytku? Zdali neuskovňuje svých přání a náklonností? Zdali reptá na svůj stav i povolání své, domnívaje se, že by v jiném stavu a povolání mohl užívat více blaha i štěstí?

„Dosti mějte na tom, co máte; Onť (Bůh) zajisté řekl: Nenechám tebe, ani opustím.“ (Žid. 13, 5.)

„Blaženost vezdejšího života v tom záleží, že spokojeni jsme s tím, čeho nevyhnutelně třeba jest k životu“, dí sv. František Sal.

„Lepší jest maličko spravedlivému nad bohatství hříšníků mnohá. Nebo ramena hříšníků setřina budou: spravedlivé pak upevňuje Hospodin.“ (Žalm 36, 16—17.)

V kuchyni královského zámku Versaillského sloužil za Ludvíka XIV. chlapec, který otáčel rožeň nad ohněm a za to dostával oděv a stravu. Kdysi ubíral se sám Ludvík XIV. kuchyní a zahlédl chlapce při práci. Poněvadž byl tváří sličných, pomyslil si král, že chlapec se hodí asi k něčemu jinému. Otázal se ho tudíž: „Odkud jsi a co zde děláš?“ Chlapec, neznaje panovníka, odpověděl úsečně: „Jsem

z Berry, říkají mi Štěpán a jsem zde kuchtíkem.“ — „A kolik vyděláš si svou prací?“ — „Tolik, kolik vydělá si král“ — zněla odpověď chlapcova. „Hm, a kolik vydělá si král?“ děl Ludvík XIV. zvědavě. — „Tolik, kolik potřebuje, a tolik vydělám si já rovněž. Což bych chtěl více?“ — Ejhle, kuchtík málem spokojený domníval se, že jest tak šťasten jako sám král!

2. Co činí ptactvo nebeské dále? Ani jedinké ptáče neshromažďuje s úzkostlivou péčí zásob do stodol, a přece nikdy nekormoutí se, odkud sežene potřebné věci k životu. Nemajíc ani stodol ani polí, ani spížíren, ani sklepů, nesouží se přece zbytečnou starostí o pokrm; nebo Otec nebeský bdí nade všemi tvory a živí je. Nuže, proč nedbají toho lidé, kteří předčí nade ptáky předností, že pracují rukama svýma, vzdělávají pole, sklízají plodiny s polí a rolí a ukládají je pro příhodu, že by nastal nedostatek? Odpověď jest na snadě: Proto že příliš málo důvěřují se v Boha, jenž jediný může nám přispěti ku pomoci a pomůže také v čas pravý.

„Nepečujte o život svůj, co byste jedli, ani o tělo své, čím byste se odívali. Zdaliž není život více než pokrm, a tělo více nežli oděv? Pohleďte na ptactvo nebeské, žeť nezeje ani žne, ani shromažďuje do stodol: a Otec váš nebeský krmí je. Zdaliž vy nejste dražší nežli ono? Hledejte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho: a toto všecko bude vám přidáno.“ (Mat. 6, 25—26, 33.)

„Hospodin spravuje mne, a nic mi se nedostáváti nebude; v pokoji proto spáti a odpočívati budu.“ (Žalm 22, 1; Žalm 4, 9.)

Jako dítě spí klidně v náručí matčině, podobně klidným jest křesťan, který spoléhá na Boha.

Vzorem upřímné důvěry dětinné v Otce nebeského může býti všem křesťanům především nábožný

Tobiáš; on zajisté vstěpil ji i synu svému řka: „Neboj se, synu můj; chudý sice život vedeme, ale mnoho dobrého míti budeme, jestliže se budeme báti Boha, a jestliže odstoupíme od všelikého hříchu, a budeme-li dobře činiti.“ (Tob. 4, 23.)

3. Avšak i jiným ctnostem křesťanským mohou se lidé přiučiti od ptactva. Ptactvo nezachvívá se hrůzou a strachem, když černá bouře žene se z daleka; neboť ví dobře, že příroda poskytne mu vhodný útulek. A jako ptactvo nebeské neleká se děsné bouře, tím více sluší vám, abyste se nespouštěli důvěry v Boha, byť přetěžké strasti a trampoty přikvačily na vás. Právě ty jsou vhodnou příležitostí, abyste dokázali živou víru, na jevo dali oddanost do vůle Boží a tím vroucněji přilnuli k Otci nebeskému.

„Bůh náš outočiště naše a síla; spomocník v zármutcích. Protož nebudeme se báti, když se bouřiti bude země, a přeneseny budou hory v prostřed moře. Ječely a zakalily se vody jejich: zbouřily se hory silou jeho. Hospodin mocností s námi: obrance náš Bůh Jakubův.“ (Žalm 45, 2—4, 8.)

„Popatřte synové na národy lidské: a vězte, že žádný není zahanben, kterýž doufal v Pána.“ (Sir. 2, 11.)

Jako kotva lodní byvši spuštěna na skálu, drží loď pevně, jakoby byla kořeny připoutána ke dnu mořskému: nejinak poskytuje pokorná naděje, zakotvena jsouc na nepohnutelných zaslíbení božských, nejdokonalejší jistotu věčné blaženosti křesťanské duši, přitahuje ji za děsných bouří blíž a blíže k Bohu i dodává jí vytrvalosti v dobrém.

Když Ludvík IX., král francouzský, byv v Egyptě od Saracenů na hlavu poražen a zajat, byl tázan, co si myslí i co cítí, odpověděl, že nikdy nebyl klidnějším

a nikdy nebylo mu tak blaze v srdci jako teď; nebo dodal: „Pokud spoléhal jsem na pomoc lidskou, neměl jsem téměř kdy, mysliti na Boha; nyní však, když mne byla opustila, myslím ustavičně na Tvůrce svého; v Něho doufám i důvěřuji se z celého srdce svého, že nezhrdne pokorným sluhou svým.

4. Posléze dává vám ptactvo nebeské prospěšné naučení, jak máte B o h a činy a skutky svými chvá-
liti a velebiti. Sotva že ukáží se první červánky na obloze, již vylévá z útlých hrdélek proud díky a chvály Všemocnému. Ó nechtějte, nejmilejší, nikdy zapomínati, jak nesčíslnými důkazy neskonale dobroty a milosrdnosti obdařil a neustále obdařuje vás Bůh; ústa vaše rozplývejte se vroucími díky za nesmírné dary i milosti, jimiž oblažuje vás. Záhy věru seznáte blahodárné účinky v srdci svém, uposlechnete-li rady té. „Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest Hospodin: prozpěvujte jménu Jeho, nebo libé jest.“ (Žalm 134, 3.)

Jistý učen sv. Františka Serafinského potkal bo-
hatce, který pro svou necitelnost i zatvrzelost vše-
obecně byl nenáviděn, a který, zapomínaje pečlivě milosti Boží, nikdy Bohu za přijatá dobrodiní nečinil
díků; proto muž Boží ukázal mu ohavný nevděk
tímto způsobem: „Spatřil jsem“ — děl — „slepce,
jenž spadnuv s výše značné, přišel o ruce i nohy.
Jat byv útrpností v srdci svém nad hroznou podí-
vanou, otázal jsem se ho, co by dal za to, kdyby
nabyl rukou i nohou a mimo to i prohlédl?“ „Ach“,
zaupěl nešťastník, „chtěl bych až do své smrti býti
otrokem svého ochrance!“ „Nuže viz“, oslovil muž
Boží necitelného bohatce, „Bůh daroval ti oči, ruce
i nohy a všechny ostatní údy; vedle toho obmyslil
tebe hojnými statky pozemskými a kde jsou, pravím,
t v é d í k y i c h v á l a t v á z a t o? Pomni, co by

z tebe bylo, kdyby Pán toho všeho milostivě nebyl propůjčil tobě?“

Nejmilejší, již znáte, jakých kamenů základních jest třeba užiti ke stavbě budovy pravé, dokonalé veselosti křesťanské i trvalého klidu duševního: přestati na tom, co Bůh nám milostivě uštědruje, lnouti k Hospódinu s vroucí důvěrou dětinnou, Jemu víru i nezlomnou oddanost ve všech protivenstvích a strastech zachovati a posléze neustále Jej slovy i skutky chváliti a velebiti. Amen.

Neděle IV. po Velikonoci.

Text: *„S tichostí přijímejte svaté slovo, kteréž může spasiti duše vaše.“*
Jak. 1, 21.

Thema: Čemu nás učí příroda jarní?

Veliká kniha přírody skytá vám j. dr. obzvláště v době jarní mnohá naučení. Tak volá nyní ke každému z vás: „Buď čilý, pilný, pracovitý, snaživý! S pilností a pracovitostí potkáváme se všude ve přírodě jarní, jak u rostlin a zvířat, tak i u lidí. Čilou jest i nejmenší travička; jak se zelená, jak zvedá hlavičku od země a rozhlíží se na vše strany, jak natahuje a tuží útlé tělko své, aby povyrostla co možná nejrychleji.

Čilá jest každá květina; jak rozvíjí kalíšek a kráší se korunkou pestrou, aby potěšila naše oko! Čilé jest všechno stromové; jak pučí a zdobí se květem sterým a slibuje ovoce hojné! Čilá jsou zvířata všechna od nejmenšího až do největšího; ne-

unavný mravenec nastoupil již putování své, a pilná včelka poletuje bez přestání z kvítka na kvítek, aby nashromáždila medu do úlu. A což ptactvo? — Sotva se na obloze objevily první červánky, již opouští úkryt, hnízda, a chválí Stvořitele; pro svou mláď sbání a sbírá po celý den, dokud noc temným pláštěm vše nezastře.

I lidé jsou čilí; v městech, na venku, na poli a v zahradách, v štěpnicích a vinicích viděti množství pracujících. vždyť nastala doba setby, doba přípravy, doba sázení a ta vyžaduje píle a práce.

A nyní se táží vás, jinoši drazí, můžete na to všechno patřiti aniž byste nebyli povzbuzeni k pilnosti? Či dáte se zahanbiti květinou polní, mravencem nepatrným, včeličkou pilnou, ptáčkem švitořivým? Neříká vám na mysl, že nejen rolníkovi, nýbrž i studujícímu přísluší pracovati a se namáhati, a to tím více, poněvadž i jemu nyní nadešla doba, kdy má síti, připravovati, sázeti? Ano, kamkoli nyní, jinochu, pohlédneš, vše volá tobě vstříc: „Buď pilen a pracuj vytrvale!“ A byť i nyní jen poupata, listy a květy se ukazovaly, jsouť ony přece jistou známkou a nezbytnou podmínkou budoucího ovoce.

Jiné ponaučení, jež vám skytá příroda jarní, jest: „Zachovej srdce čisté!“ Kdybych se tázal, čím že příroda jarní vás napomíná, byste byli čistého srdce, měl by snad na otázku tu každý odpověď jinou. Jeden by snad poukázal k tomu, jak všechno v plném jsouc květu, nás takto odkazuje k pořekadlu: „Mládež co nejvíce zdobiti může, ctnosti jsou a nevinnosti růže.“ Jiný by poukázal na barvu, kterou se zvláště honosí květ stromů ovocných, na barvu bílou, a viděl by v ní vybídnutí k nevinnosti. Jiný zase by poukázal na první jaro, které slavili naši prarodiče v ráji, nebo tam byla pravá nevinnost, a proto pocituje

také každý, jenž zachovává srdce čisté a nevinné, slasti rajske, blaženost nebeskou. Než o tom všem, ač je krásno a pravdivo, pomlčím, a pouze k tomu poukaži, že jen srdce čisté a nevinné přístupno jest radostem, jež nám přináší jaró. Čím to asi bývá, jinóši drazí, že pozorování přírody jarní rozličné lidi rozličně dojímá? Ten jest u vytržení, onen zůstává chladným a lhostejným. Vina toho není ve přírodě, vždyť ona všem stejně kvete, stejně se zelená, ať oko naše zírá na ni s radostí nebo s lhostejností. Vina musí býti ve člověku, v jeho srdci. Slepý nevidí, co je kolem něho; na čem oko jiných utkví s potěšením, zůstává jemu neznámo, neboť mu schází zdravé oko, a tím schopnost viděti. A tak to bývá i ve smyslu duchovním. Pachtění se po věcech světských, pýcha, nečistota, slovem, h ř í c h oslepuje naše oko vnitřní, že nevidíme díla a slávy Boží ve přírodě jarní a proto také pro pyšného a nečistého, pro hříšníka nezelená se luh ni háj, nedýchají vůní květnice.

Doufám, že vnitřní oko vaše dosud není zakaleno žádnou vášní, že duch váš dosud není znečistěn, ale schopen krás přírodních, že s rozkoší pohlíží oko vaše na krásnou přírodu a ucho vaše naslouchá v ní hlasu Božímu! Kéž by tomu bylo tak vždy!

Konečně napomíná vás příroda jarní: Polepši, zdokonaluj a posvětiž se! Ovšem člověk sám ze sebe nemůže ničeho. „Milostí Boží jsem, co jsem“, praví písmo sv., a na jiném místě dí: „Bůh působí v nás“, avšak my musíme také, pokud síly naše stačí, spolu se přičiniti a pak zajisté Duch sv. milostí svou nám přispěje na pomoc; vždyť Otec nebeský dá Ducha dobrého těm, kteří ho prosí a všecko působí jeden a týž Duch. Chceme-li však působení Ducha sv. spatřiti jako v obraze, podívejme se jen na přírodu jarní; onať obrazem toho působení.

Jako vlažný větérek májový, jenž zimu zahání a všechno k novému budí životu, jako teplý občerstvující deštiček všecko svažuje a svěží pokrývá zelení, jen tvrdé skály nechávaje pusté a holé: podobně působí Duch sv. v srdci lidském. Všechny chce povzbudit a chrámem svým učiniti, na všechny volá a všechny zve k sobě hlasem vnitřním i napomináním zevnějším, štěstím i neštěstím, radostí i žalostí, útěchou i zármutkem. I slova má ve chvíli této jsou ozvěnou hlasu jeho, byste Jemu otevřeli srdce svá a dbali napominání jeho, by mohl zavítati k vám a rozbíti u vás stánek svůj. Smím-li se kojiti nadějí, že nepadla slova má na skálu? — Vždy rozechvěje se srdce naše bolestí, spatříme-li na jaře mezi stromy kvetoucími strom suchý bez listů a bez květů. I na něm zkoušelo jaro moc svou, ale nenalezlo žádného zárodku životního, kterýž by bylo mohlo vzkřísiti. Avšak vám, jinoši drazí, vštěpuje se v srdce zárodek života duchovního, života křesťanského; ó prostě Ducha sv. a přičiňte se, seč jsou síly vaše, by život ten ve vás se probudil, sesílil a hojného přinesl brzy ovoce. Amen.

Neděle V. po Velikonoci.

Text: „*Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dáť vám.*“

Jan, 16, 23.

Thema: O modlitbě.

(Leknín.)

Kdo z vás, j. dr., neviděl v létě rybník posetý krásnými, bílými růžemi, jež z vody vyčnívají na dlouhých stopkách? Této vodní rostlině říkáme leknín bělostný (*Nymphaea candida*) a v jiném druhu svém leknín bílý (*Nymphaea alba*).

Kořenem vězí leknín hluboko pod vodou v bahně; pod vodou pučí; pod vodou roste lodyha jeho s poupětem na konci. Ale poupě pod vodou by se nerozvílo; třeba, aby se dostalo nad vodu, na vzduch, na slunce. A co je pozvedá nad vodu, to jsou střídavé, široké, kožnaté, srdčité listy na lodyze. Ty poupě vynesou na povrch vody, a vzplývající pak po vodě je nesou a drží nad vodou, aby mohl vzduch na ně vanouti, aby slunce mohlo na ně svítiti a je zahřívati. Pak teprve poupě na dlouhé stopce rozvíjí se v krásnou, bělostkvoucí růži. —

I člověk početím a narozením svým vězí v kalu hříchu prvotného. Každému z nás jest se vyznávati se žalmistou Páně: „Hle, v nepravostech počat jsem“. (Žalm 50, 7.) Na člověka tak poskvrněného nemůže svítiti slunce lásky a milosti Boží, což zřejmě praví sv. apoštol Pavel, řka: „Byli jsme z přirození synové hněvu.“ (Ef. 2, 3.)

A člověk sám nemůže se pozdvihnouti z hříchu dědičného a z přibylých ještě hříchů osobních, a nemůže sám tak se spraviti, aby Bůh opět naklonil se k němu svou milostí. Blaze však nám, že Syn Boží se vtělil a za nás trpěl i umřel, a že ustanovil mezi svátostmi hned na prvním místě — svátost křtu. Zasluby lásky plné smrti Kristovy jsou ty zelené, srdčité listy, jež duši lidskou z kalu hříchu skrze vodu křtu sv. tak pozdvihují, že Duch sv. jí se dotýká, že ji činí všecku bílou, čistou, Bohu milou, že ji ozdobuje nejkrásnějšími ctnostmi křesťanskými. —

Slyšeli jste, j. dr., že leknín v bělostkvoucím, květovém rouše svém vznáší se na dlouhé stopce vysoko nad vodou. Že pak se nepotopí?! Nebylo by věru divu, vždyť tato vodní květina je dosti veliká a těžká dužnatým kalichem, plnokvětou korunou a mnohopouzdrým semeníkem.

A veliká byla by škoda, kdyby ta krásná květina se pohřížila pod vodu! Jak šeredně by se pak proměnila! Jak nepěkně by pak vyhlížela se smáčenými a schlípenými lupénky květovými. Jak až k nepoznání byla by pokálena všecka její bělost! Ale dobře, že pod stopkou ozdobné vodní květiny vyrážejí listy kožnaté, nepromokavé a tak široké a na tak dlouhých řapících, že po vodě vzplývají a se rozprostírají. Ty nesou a drží bělostnou růži nad vodou. Ulámej pod ní listy a již bude se potápěti až na dno do kalu bahenního, již bude odvrácena od vzduchu ji živícího, od paprsků slunečních, ji tak bíle barvících.

Krásná jest duše křtem svatým očištěná a posvěcená, anebo svátostí pokání opět obmytá. Tak se pozdvihuje nad hříchem, nad světem, odkudž byla vyšla, že miluje Boha a Bůh že miluje ji; že Duch svatý ji milostí svou osvěcuje a posiluje, aby krásněji a krásněji se ozdobovala všelikou ctností křesťanskou. A přes to vše vznáší se duše křesťanská nad samou hlubinou přemnohých pokušení světa. Až příliš ještě mnoho má v sobě náklonnosti ke zlému, než aby snadno nebyla stržena ve propašť hříchu. Co ji zachová, aby neklesla tak nešťastně? — Modlitba. — Modlitba má býti křesťanu jako listem přirostlým duši jeho, ji stále nad povrchem všelikých pokušení světa pozdvihujícím a udržujícím. Za takový list ustanovil Pán Ježíš modlitbu řka: „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“ Mat. 26, 41. Ne jinak, než za list k duši naší přirostlý prohlašuje modlitbu svatý apoštol Pavel řka: „Bez přestání se modlete.“ (I. Thess. 5, 17.) Modlitba pozdvihuje ducha našeho k Bohu, modlitba jej skrze Ježíše Krista spojuje s Božem. Bez modlitby podobáme se slabému stromku bez podpory, jež vítr záhy vyvrátí z kořene. Nemodlití se a přece hříchu se uvarovati, nemodlití se a přece setrvati v dobrém, nemodlití se a přece

chtíti dojíti spásy na věčnosti: jest tolik jako chtíti bez očí viděti, bez uší slyšeti, bez jazyka mluvití, bez nohou choditi.

Kvěтина otvírá se, aby oživující paprsky sluneční přijala, rostla a se dařila. Nikoli slunci, ale květině jest třeba, aby se otevřela. Tak to je i s modlitbou. Nikoli Bohu, ale nám je zapotřebí, abychom srdce otevřeli a paprsky nábožnosti v sebe ssáli, v dobrém prospívali a hojného přinesli ovoce. Bůh pak chce býti prošen, aby dokázal, že jest jediným dárce všech milostí. On jedná s námi podobně jako kdysi Lacedemonští se svými dětmi; aby se totiž cvičily ve střelbě, nedávali jim chleba do rukou, nýbrž položili jej na vysoký kůl, do něhož hladové dítky tak dlouho střílely z luku, až jej dolů srazily.

Tak má Bůh každé chvíle pohotově milost; jen se snaž, pracuj, modli se a obdržíš více než zasluhuješ. Amen.

Na den slavný na nebe vstoupení Páně.

Text: „*První zajisté řeč učinil jsem, o Theofile, o všem, co začal Ježíš činiti a učiti, až do dne, ve kterémž dáváje skrze Ducha sv. příkázání apoštolům, jež byl vyvolil, vzat jest.*“

Sk. ap. 1, 1—3.

Thema: O desateru přikázání Božích.

(Růže Sinajská.)

Vysoko na hoře Sinai roste od tisíciletí veliký keř růžový, jenž větve své prostírá přes celý svět. Spravedliví a zbožní poznávají nebeský lesk květů jeho po záři červánků ranních a po purpurové záři

červánků večerních, modlíce se pod modrojasnou klenbou světochrámu; ano i černí kmenové rovníku znají už růžový ten keř, sklánějící se pod jeho svatou květohrůzu.

Růžový ten trs květe stále a bez počtu jsou květy jeho; a kdykoli narodí se dítě, spadne s jedné z desaterých růží Sinajských deset zrníček dolů ve hruď dítěte. Tam vzcházejí, když matka sedí u kolébky; ženou kořínky, když nemluvnátko v sladounkém spánku se usmívá, a anděl ve hlavách dítěte opatruje první jejich puky.

Dítě pak roste, a v prsou jeho rozvíjejí se povlovně poupata, rozlévající jemnou záři po lících dítky. Dobří rodičové bdí nad růžemi v hrudi jeho, a dobrá naučení zúrodňují je, aby prospívající rozkvetly úplně.

Avšak toho dne, když dítko ponejprv přistoupne ke stolu Páně, zarosí se desatero poupátek slzami radosti rodičů, a pod zúrodňujícím dechem evangelia Boha-člověka-Krista, Spásy světa, vzednou se v plné růže; a krev Kristova, kanoucí na duši dítky, barví ty růže krásným leskem purpurovým.

Tak se vypěstují růže až do květu. S těmi vstoupí pacholík v svět, jenž mu podává neprávě vždy svitu slunečného; a blaze tomu, kdo zárodek jejich zachová neporušený, když za bouře života ta neb ona z růží smutně hlavu sklopíc k němu volá žalobně: „Což pak mne chceš nechat umřítí?“ —

V hrudi dítěte zlého nechť se však růže ty zakořeniti; anděl, sedící u jeho postélky aby je pěstil, odvrací skormoučenou tvář a vzhledá naříkaje k Bohu, jenž ho byl ustanovil zahradníkem. A místo růží počne se rozmáhati bejlí; z toho spolu s dítkem vyrůstá trnisko, stále se zvětšující, a kolem něho vine se had, který udusí i tu poslední růži. — Tu sledují růže anděla v jeho domov, v nějž se konečně vznese,

a na hrobě dítěte vyrůstá potom veliké trnisko, a na velikém trsu růžovém tam nahoře uvadne květ každý, z něhož těch deset zrněk kdysi padlo v jeho hruď; truchlíť zajisté pro duši ztracenou.

Ale u rakve dítky dobrého splete anděl deset růží bílých kolem bledého čela jeho u věnec; růže sledují jej až do hrobu, ženou tam nové kořeny a vyrůstajíce z pahorku praví světu: „Zde odpočívá dítě dobré!“ — A červánky večerní svítí dvojnásob krásně nade hrobem; veliký trs růžový tam nahoře šelestí svým lupením, a v jeho větvích sedí tisícové andělův, kteří vítají líbezným zpěvem bratra, jenž jím na horu přináší duši dobrého dítky, nového to soudruha. —

Desatero těch růží Sinajských — jest desatero přikázání Božích. Památný den zákonodání na hoře Sinajské oslavovali Židé blížíci se slavností letnic. A týká se desatero Božích přikázání i nás křesťanů? Jsou pro nás platny a závazny? — Ovšem, vždyť čteme v Písmě sv.: „Ta jest láska Boží, abychom přikázání jeho ostříhali. I. Jan 5, 3. a Kristus pravil výslovně: „Nedomnívejte se, že jsem přišel rušit zákona nebo proroků; nepřišel jsem rušit, ale naplnit.“ Mat. 5, 17. A proč máme je zachovávat? Dostali jsme je od Boha a zachovávaní jich jest nám na prospěch. Pravilť Kristus ku mládenci: „Chceš-li vejíti do života, ostříhej přikázání. Mat. 19, 16.

A můžeme je zachovávatí cele? Ovšem, neboť

a) Bůh propůjčuje nám milost k tomu potřebnou:

„Přikázání jeho nejsou těžká“ I. Jan 5, 3, a „všecko mohu v Tom, jenž mne posiluje.“

b) Bůh nežádá od nás nemožností. Čteme v V. knize Mojžíšově 30, 11—14: „Přikázání toto, kteréž já prikazuji tobě dnes, není nad tebou (skryto před tebou), ani vzdáleno od tebe, ani na

nebi postaveno, aby mohl říci: Kdo z nás může vstoupiti do nebe, aby snesl je k nám, a abychom slyšeli je a naplnili skutkem? Aniž jest za mořem, aby se vymlouval, a řekl: Kdo z nás bude moci přeplaviti se za moře, a je až k nám donést, abychom mohli slyšeti a činiti, což přikázáno jest? Ale velmi blízko tebe jest slovo to, jest v ústech tvých a v srdci tvém, abys činil je.“

c) přemnoží mužové ve Starém Zákoně zachovávali přikázání Boží svědomitě; tak Noe, Abraham, Josef, Josue, David, Tobiaš, Daniel, Nehemiáš, Eleazar, 7 bratří makka-bejských, Susana, Zachariáš, Alžběta atd.

„Slyš tedy, mládeži křesťanská, a hled, abys činila, což přikázal tobě Hospodin, aby dobře bylo tobě.“ V. Mojž. 6, 3. Amen.

Na den slavný seslání Ducha svatého.

Text: „*V těch dnech, když se naplnilo dnů padesáte, byli všickni na jednom místě.*“ Sk. ap. 2, 1.

Thema: Rychlé šíření se Církve působením
Ducha sv.
(Pampeliška.)

Kdo z Vás, jinoši drazí, neviděl pampelišku neboli smetanku, když byla odkvetla? Co zříme na ní? Vidíme hlavičku ze samého chmýří; na společném lůžku sedí pohromadě mnoho semenek. Každé seménko je na hořejším konci opatřeno chocholatým pírkem. A tato pírká chocholatá tvoří spolu hlavičku chmýřitou. A nač jsou seménkům neboli nožkám ta jejich pírká? Na to, aby seménka tím spíše se roz-

nesla větrem a aby rostlina tím způsobem všude se rozsevala. Seménka, opatřena chmýřím, sedí pokojně na společném lůžku dotud, dokud nepřijde silnější větrík. Jakmile však zavane mezi ně, již jsou rozptýlena na všechny strany, aby všude užitečná rostlina z nich vzrostla a se plemenila.

To nám v obraze připomíná den seslání Ducha sv. Po na nebe vstoupení Páně byli také všickni apoštolové spolu na jednom místě. Apoštolové byli první semena, kteráž se měla roztrousiti po všem světě, aby všude z nich se rozmnožoval počet vyznavačů Kristových, aby všude z nich rostl a se zmáhal strom církve křesťanské. Byli sice apoštolové od Pána svého vyučení všemu, co měli kázat všemu stvoření; byli již připraveni k tomu, aby, jdouce po všem světě, učili všechny národy. Ale přece se nehýbali z místa, zůstávajíce nadále pohromadě. Ještě bylo třeba, aby přišel na ně vítr s nebe, aby sestoupil k nim Duch sv. A vskutku, sotva že veškeren dům, kdež byli sedíce, naplněn jest zvukem s nebe přicházejícího prudkého větru, sotva že všickni byli naplněni Duchem sv.: již hnuli se z místa, kdež až posud dleli k sobě jako připoutáni, a za nedlouho rozptýlili se do všech úhlů světa, všude rozsívajíce símě sv. evangelia.

Kdežto před sesláním Ducha svatého byli apoštolové bojácní, Petr zapřel Pána Ježíše, ostatní se rozutíkali a v příbytcích zavírali, aby jisti byli před úklady židovskými: po seslání Ducha sv. nebojí se již, nýbrž vystupují veřejně a hlásají neohroženě ukřižovaného. Nebojí se již, ale odhodlaně vyznávají víru v Ježíše Krista, žijí podle ní a tak setrvávají až do smrti.

Petr rozpjat na kříži raduje se.

Jakub starší neohroženě sklání hlavu pod meč. Ondřej plesá vida kříž, na němž má umřítí. Jan pln

radosti trpí bolesti ve vařícím oleji. Tomáš dívá se zmužile na vraha, který ho probodá kopím. Filip trpělivě a klidně snáší kamenování. Bartoloměj nechá si pro Krista svléci kůži s těla. Jakub mladší modlí se za své vrahy, kteří ho svrhli s cimbuří chrámu jerusalemského. Juda Tadeáš ubit kyjem v Mesopotamii; Matěj umučen v Jerusalemě; Matouš byl proboden oštěpem v Ethiopii a Šimon rozřezán jest pilou v Persii.

Jinochu křesťanský! I tobě udělil Pán Ducha svatého již na křtu svatém a skytá ti jeho milost, kdykoli hodně přijímáš některou svátost; i většina z vás byla posvěcena, osvícena, posílена svátostí svatého břimování. Važte si milostí Duchem sv. vám udělených, účinkujte s nimi, žijte dle víry, chodte pilně do chrámu Páně poslouchajte bedlivě slovo Boží, bývejte zbožně přítomni oběti mše svaté a pak bude se i ve vás, jinoši, rozmnožovati den ode dne milost Boží a vy setrváte v dobrém až do konce. Amen.

Navštívění blahoslavené Panny Marie.

Text: „*Kvítí se okázala na zemi naší.*“
Píseň Šal. 2, 12.

Thema: Růže — vzor dívky.

Dle dnešní epištoly vybízí moudrý Šalomoun ve své „Velepísni“ do milé přírody slovy: „Vstaň, pospěš, přítelkyně má, a pojď! Nebo zima již pomínula, prška přestala a přešla. Kvítí se okázala na zemi naší, čas řezání vinic přišel, hlas hrdličky slyšán jest v zemi naší, fík vypučil holičky své,

vinice kvetoucí vydaly vůni svou.“ — I nejmenší kvítek při cestě rostoucí hlásá nám moc, dobrotu a moudrost Boží a mluví k nám řečí, která nás vybízí, abychom velebili Tvůrce všehomíra. „Divní jsou skutkové tvoji, Hospodine!“ (Žalm 138, 14) volá nám příroda odevšad. — I květiny poučují nás o přemnohém; pozorujce je, podivujeme se nejen moci a moudrosti Boží, ale poznáváme z nich rovněž, co nám jest činiti, abychom se zalíbili Bohu.

Pročež vedu i já vás, dívky křesťanské, dnes do květnice. Tam vizte především královnou květin — růži spanilou a pozorujte, čemu vás učí. Vizte

1. její krásu
2. její ostny
3. její pomíjejicnost.

I.

Růže vyniká krásou nade všechny květiny a proto nazývá se královnou jejich. Krása růže jest obrazem panenských duší; neboť panenská duše jest růží nebesky spanilou. Panenská duše jest

1. okrášlena nejkrásnějšími milostmi.

Bůh udílí duši mnohé a veliké milosti, jimiž stává se před očima jeho krásnou a spanilou. Jakou milostí jest jí svatý křest! Pokřtěná duše stkví se v záři nejjasnější. „Byli jste zajisté temnost, nyní jste světlo v Pánu“ (Efes. 5, 8). Jakou milostí jest jí pokání! Kajicná duše leskne se jako bělostný sníh. „Bílou bude jako sníh.“ (Is. 1, 18).

Ale zvláštních milostí udílí Bůh duši panenské; jí otevírá takřka všechny prameny milostné svého milujícího srdce.

Panenské duši chvátá Bůh v ústřety

- a) svou nejněžnější láskou.

„Láska Boží jest rozlita v našich srdcích“ (Řím. 5, 3). Bůh miluje sice pokojné, pokorné, poslušné, tiché duše, ale zvláště miluje duše panenské. Chcete snad pro to dokladů? Pannu zvolil za matku svého jednorozeného Syna. „Bůh měl se narodit a jenom panna mohla Jej počítí“ (Aug.). I Syn Boží byl spojen s panenskými dušemi nejsvětějšími a nejvroucnějším svazkem lásky. Nazýval se „ženichem panen“!

• Panenské duši chvátá Bůh v ústřety

b) s v ý m z v l á š t n í m p o ž e h n á n í m.

Bůh žehná sice veškerému světu, žehná každému tvorů, jemuž dal život. „Otvíráš ruku svou a naplňuješ všelikého živočicha požehnáním.“ (Žalm 144, 16). Ale zvláště požehnává duši panenské. Ji osvěcuje světlem zázračným a oblažuje a řídí ji svou milostí; ji chrání v nebezpečí divotvornou rukou. „Když půjdeš přes vody, s tebou budu, a řeky nepřikryjí tě. Když choditi budeš v ohni, nespálíš se a plamen nebude hořeti na tobě“ (Is. 43, 2).

Jest tedy panenská duše růží spanilou v Boží květnici, neboť jest okrášlena krásou nejspanilejší, ale

2. jest také o z á ř e n a z á ř í n e j j a s n ě j š í .

To nám hlásá

a) P í s m o s v a t é

„Ó jak krásné jest čistotné plémě ve své skvělosti, nesmrtelná zajisté jest památka jeho: neboť i u Boha známé jest i u lidí“ (Moudr. 4, 1.) „A všeliká vážnost není dostojna zdrželivé duše“ (Sir. 26, 20). „Blahoslaveni čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou“ (Mat. 5, 8).

To nám hlásají

b) s v a t í u č i t e l é.

Velebíť zajisté mysl panenskou jako nejvznešenější ctnost. „Panenství jest vznešené důstojnosti a ozářeno nebeskou září (Isidor). „O čistoto, věčné

bohatství, která zkvétáš jako růže z těla i z duše a veškeren dům naplňuješ svou libovůní. O ty předchůdkyně Ducha svatého! (Sv. Efrém. Schol. in paran. 36.). „Čistota jest lilie mezi ctnostmi a vyvýšuje člověka téměř až k samým andělům. Jí náleží zvláštní sláva, t. j. ta, že jest nejkrásnější ctností těla i duše“ (Sv. Frant. Sal. Philothea 12). To nám hlásá

c) svatá církev.

I církev uznává mysl panenskou za nejkrásnější ctnost a velebí ji při každé příležitosti a to zvláště v hymnech. A proto žádá také na těch, kdo věnují se zvláštní službě Páně ve stavu kněžském anebo v životě řeholním, aby vedli život panický.

O viz tu spanilou růži! Zdaž kvete, křesťanská děvo, i tvé srdce růží ušlechtilou? Zdaž jest myšlení i jednání tvé opravdu panenským? Jsi panenskou — duší — tělem? O měj v uctivosti panenskou čistotu a opatruj ji s něžnou bedlivostí! „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení“ (Marek 14, 38.) Bojuj vytrvale, aby krása tvého srdce nebyla nikdy pokálena ohyzdnou skvrnou nečistoty, aby nebyla nikdy spanilost ušlechtilé růže zničena hříchem smilstva.

II.

Růže povznáší se ušlechtilou korunou nad bodavé ostny. A co hášají vám její ostny?

Hlásají

1. abyste byly křesťansky opravdovými
a) k sobě samým.

Všichni jsme zajisté nakloněni ke zlému. „Smysl a myšlení lidského srdce ke zlému nakloněna jsou od mladosti jejich“ (I. Mojž. 8, 21). Zvláště bývá srdce lidské nakloněno ke hříchu nečistoty. „Vím zajisté, že ve mně, (t. j. v mém těle) nepřebývá

dobré“ (Řím. 7, 8). „Jeden každý bývá pokoušen, jsa od své žádosti zachvácen a přilouzen“. (Jak. 1, 14).

Bývají okamžiky, v nichž mocně se probouzí pokušení v těle lidském a nebezpečí hříchu brozí. O tu ozbrojte se, křesťanské děvy, ostnem křesťanské opravdovosti. Uvažte, že „království Boží násilí trpí a kdo násilí činí, uchvacují je“ (Mat. 11, 12.) Pamatujte hrozných slov: „Odejděte ode mně, zlořečení, do pekelného ohně, který připraven jest ďáblu a andělům jeho.“ (Mat. 25, 41). Vystupte rozhodně proti vznikající náruživosti a rcete: „Kterak mohu zlé učiniti a hřešiti proti Bohu svému?“ (I. Mojž. 39, 9).

Ostny u růže hlásají vám,

b) a byste byly opravdovými i jiným.

Jest, žel Bohu, příliš mnoho lehkomyšlných a nesvědomitých lidí, kteří činí úklady čistotě, ano často i směle útočí na ni. O tu ozbrojte se, dívky, ostnem křesťanské opravdovosti a hajte se jim před hříchem a poklesnutím. „Odejdi ode mně, satane“, (Marek 8, 33) mluvte po svém Spasiteli. Zachovejte si křesťanskou opravdovost při všetečných řečích a žertech, k pochlebenství a k úlisnosti. Buďte křesťansky opravdovými, zvláště když by někdo s drzí smělostí k vám blížiti se odvážil. Pomýšlejte na ctnostnou Susanu a ctnostného Josefa. Jednejte po jejich příkladě. Panenská mysl jest obdařena zvláštní silou, před kterou i nejspustlejší člověk ustupuje v bázni a zahanbení. Bůh sám chrání jí zvláštní pomocí proti každému útoku. O kéž by jenom dívky té síly své znaly a znáti chtěly! Kéž by užívaly vždy pomoci, kterou jim pomáhá Bůh v dobách nejvyšší nebezpečných! O kéž by byly vždy a všude křesťansky opravdovými: co slz, bolestí, potupy a hanby by jim bylo ušetřeno!

Ostny u růže hlásají vám.

2. abyste se zapíraly v duchu křesťanském. Toť nutno,

a) chcete-li následovati svého nebeského ženicha.

Ženichem panenských duší jest Ježíš Kristus, jednorozený Syn Boží. On si zvolil bolest za úděl a po celý život krácel cestou trnitou. Trny našel v jeslích, v domě tesařově, na cestách Judskem a Galileou, na hoře Olivetské.

Na konec upletli mu ukrutní lidé korunu trnovou a vtiskli ji na svatou jeho hlavu. „Ježíš Kristus nebyl ani jediné hodiny ve svém životě prost utrpení“ (Tom. Kemp.). — I vám, křesťanské dívky, jest kráčet cestou trnovou, t. j. přemáhati se v duchu křesťanském. „Kdo mne chce následovati, zapři sebe sám“ (Mat. 16, 24). Nevěsta Kristova „následuje Beránka, kamkoli jde.“ (Zjev. 14, 4.), tedy i skrze ostny a trní sebezapírání.

Třeba jest vám, abyste se zapíraly,

b) chcete-li ochrániti své ctnosti.

Ostny slouží růži za ochranu proti zvířatům, v růžový keř vnikajícím i proti lidem. A tak jsou i ostny sebe zapírání hradbou, které pokušení přestoupiti nezdolá, aniž jí může prolomiti. „Čistota kvete mezi ostny“ (Magd. Pazz.) Zbavte růžový keř ostnů a brzy bude veta i po růžích. „Jest věcí nemožnou, aby dívka, která nechává úplnou volnost svým smyslům, Ježíši Kristu zůstala věrnou. Jenom mezi ostny sehopřemáhání může se zachovati čistota“ (Alf. Lig.).

Proto obrňte se, dívky, ostny sebezapírání. Vzdalujte se každé příležitosti ke hříchu! „Jako před hadem, utíkejte před hříchem“ (Sir. 21, 2).

III.

Růže kvete jenom kratičkou dobu a potom vadne, až uvadne. Lístek po lístku upadá a bývá větrem zavát a na konec nezbyvá po vši spanilosti než ohyzdný pahýl. „Květ byliny spadl a ušlechtilost její zhynula“ (Jak. 1, 11). A čemu učí nás p.o.m.í-
jitelnořť růže? Připomíná nám

1. nestálost krásy. „Nebo všeliké tělo jest jako tráva a všecka sláva jeho jako květ trávy: uschla tráva a květ její spadl.“ (I. Petr 1, 24).
Krása u vadá již

a) v životě.

Ach, jak brzy vadnou růže na tvářích mládeže! Několik jenom jar a svěží tvář stárne a pokrývá se vráskami. „Všeliké tělo jako seno zvětší, a jako listí mladistvé na stromě zeleném“ (Sir. 14, 18). Z rána rdí se ještě na poli spanilý květ, avšak do večera uvald a jest již zbaven spanilosti. Jak často ničivá nemoc krásu nejspanilejší tváře v málo dnech!

Krása u vadá

b) z úplna ve smrti.

Oko strnulo, rty zsinaly, tvář vybledla. Smrt stírá všecku krásu s člověka a vtiskuje mu v obličej hrůzu a ošklivost. Co spatřil František Borgiaš, když přistoupil k rakvi spanilé kdysi královny španělské Isabelly? — To, co spatřil, bylo tak hrozné, že jej přimělo, dáti výhost světu, zřici se vši moci, slávy, bohatství a důstojenství a ukrýti se v cellu klášterní. Člověk stává se konečně potravou červů a ty hlodají, až nezbyvá z něho nic, než hrtka kostí. — Jak rychle pomíjející jest krása tělesná! A přece bývá tak mnohá dívka pyšna na ni více, nežli mnohý král na svou korunu, a domnívá se, že všecko má k ní vzhlížeti jako k nějaké modle. A co ještě smutnější, mnohá dívka zneužívá své krásy jako prostředku ke

zkáze jiných. Její krása „mnohé zranivši porazila a ti nejsilnější usmrceni jsou od ní“ (Přisl. 7, 26).

Pomíjitelnost růže upomíná nás

2. na nestálost života.

Život růže netrvá dlouho, častokráte jenom jediný den letní. A podobně jest i s lidským životem. Jak brzy uhasíná! „Člověk, narozený z ženy, krátký živ jsa čas, naplněn bývá mnohými bídami“ (Job 14, 1). „Jako krůpěje vody mořské spočteny jsou a jako zrna pisku, tak skrovná jsou léta člověka“ (Sir. 18, 8). „Co jest život váš? Pára jest, která se na maličko ukazuje a potom zmizí“ (Jak. 4, 15.). Náš život podobá se zeleným travinám, které dnes bujně rostou, ale zítra již uvadají“ (Ambr.) Dnes někdo ještě pln života a zítra již mrtvolou. A toho tak krátkého života zneužívá mnohá pošetile jenom k žertům a ke hrám, k tanci a radovánkám, k marnivosti a přepychu, neuvažujíc, čeho tím pozbývá a jaké to bude mítí pro ni záhubné následky, až nastane konec jejímu životu.

Nezapomeňte, dívky křesťanské, poučení, které vám dává růže. Její krása upomíná vás na nejspanilejší ozdobu panenské duše. Zachovejte si tuto ozdobu a buďte na pozoru, aby ani stín hříchu jí nezatemnil. Její ostny upomínají vás, abyste si zachovaly vážnou opravdovost křesťanskou, abyste se zapíraly v duchu křesťanském. Buďte vždy vážnými, opravdovými, zvláště tehdy, když se k vám blíží pokušení. Bojujte proti němu pro spásu duše své a z lásky k Bohu. Její pomíjitelnost vás upomíná na nestálost krásy, na krátkost života. Nepřipisujte ceny sličnosti tělesné, jež tak rychle uvadá; ale tím větší cenu připisujte životu tak rychle plynoucímu, abyste dovedly užívatí spasitelné každého jeho dne, každé jeho hodiny. Amen.

Neděle VII. po sv. Duchu.

Text: „*Každý strom dobrý ovoce dobré nese, zlý pak strom zlé ovoce nese.*“ Mat 7, 17.

Thema: Co jest nám činiti, abychom byli dobrými stromy v zahradě Boží?

Biskup sv. Řehoř, zvaný Divotvůrce, utekl se za pronásledování křesťanů s jahnem svým na vrchol osamělé hory. Ale úkryt jeho byl záhy vyzrazen, hora pronásledovateli ze všech stran osazena a pilně prohledávána. Tu napomíná sv. biskup svého průvodčího, aby v božskou ochranu pevně důvěřoval, společně s ním obě ruce k nebi pozdvíhoval a stoje na jednom místě pozdvížený je držel i tehdy, kdyby pronásledovatelé byli jim zcela na blízku. Jahen uposlechl; s pozdvíženýma rukama a s očima k nebi obrácenýma, — tak stáli oba mužové delší dobu nepohnutě, co zatím slidiči obcházelí kolem nich. Když pak s prázdnem odešli, přiběhl k oběma světcům bídný sketa, který je nepřátelům byl zradil, a padna na kolena, oznamoval jim, že pronásledovatelé jejich vrátili se s hory do údolí v pevném přesvědčení, že na celé hoře nepostřehli ničeho, leč dva blízko sebe stojící stromy.

Sv. biskup a jeho průvodčí zdáli se tudíž pronásledovatelům — dle vypravování sv. Řehoře Nysenského — býti stromy; a v zahradě Boží byli ovšem stromy krásnými, jimž se připodobniti i na vás jest, chcete-li ujíti nepřátelům své spásy. Jde pouze o to, kterak možno stát se dobrým stromem v zahradě Boží? — Dobrota stromu jeví se především zdravými kořeny a pak lahodným ovocem.

P o j e d n á n í.

Má-li se člověk jako strom dobrý hoditi do zahrady Boží, musí především kořeniti se v Bohu a to:

a) živou věrou, jelikož „bez víry nemožno Bohu se líbiti“. Člověk, nemaje živé víry, skládá naději ve věci pomíjitelné a nikoli v Boha, nesnaží se, aby se líbil Bohu, nýbrž světu, nekoná vůli Boží, ale vůli lidí. Církevní sněm Tridentský nazývá víru „počátkem lidské spáasy a základem i kořenem ospravedlnění.“ Sv. Kliment Alexandrinský napsal: „Víra je křestanu tak potřebna, jako dýchání živoucímu tvorů.“ A sv. Augustin: „Čím je kotvice lodi, olej lampě, dub břečťanu, slunce nebi, dýchání tělu, tím je víra duši.

b) Křestanskou pokorou. Pokora je každé ctnosti kořenem. Jako pýcha je zdrojem všeliké nepravosti, tak je pokora matkou všech ctností, základním kamenem křestanské dokonalosti, pilířem, který podepírá veškeru budovu učení Kristova. Pokorný poznává svou slabost a nedostatečnost, vždy skromně o sobě smýšlí a u vědomí své nepatrnosti blíží se k Bohu, hledaje opory, pomoci, posily. Vonná lilie a plná růže k zemi se chýlí, a čím ctnostnější křestan, tím pokornější. Kdo chce bez pokory shromážďovati ctnosti, přesejpa plevy na větru a staví dům na písku. Nuže, zamilujte si všickni sv. pokoru, neboť Bůh se pyšným protiví, ale pokorném dává milost svou; ponižte se před obličejem Páně a povýší vás.

c) důvěrnou modlitbou. Důvěrná modlitba je pokorné a nábožné mysli k Bohu obrácení, povznesení duše od věcí pozemských k věcem nebeským. Dle sv. Efrema modlitbou ctnosti se tvoří a zkouší. A sv. Augustin praví, že nikdy nedovede zbožně žíti, kdo se neumí dobře modliti. Kdo pak se modlí, musí Bohu oddán býti, aby o výsledku

modlitby své pranic nepochyboval. Marně se modlíme, důvěrně-li naděje nemáme. „Každý tedy — tak nabádá apoštol sv. Jakub — každý žádej s důvěrností, nic nepochybuje; nebo kdo pochybuje, podoben jest vlnám mořským, kteréž se větrem ženou a zmítají. Ať se tedy nedomnívá člověk ten, aby co vzíti měl od Pána.“ Jak. 1, 6—7.

II. Dobrý strom v zahradě Boží musí nésti ovoce lahodné. Zapustil-li křesťan věrou, pokorou a modlitbou kořeny v Bohu, bude věru v zahradě Boží přinášeti ovoce dobré. Ovocem tím jsou především:

a) **dětinná láska k Bohu**, neboli hořlivá snaha Bohu, nejvyššímu dobru, s celým srdcem se oddati, jeho svatou vůli svědomitě plniti a ve spojení s Ním všecku blaženost hledati a nalézati. Právem napsal sv. Pavel: „Plnost zákona je milování.... nade všecko pak mějte lásku, kteráž jest svazek dokonalosti.“ Řím. 13, 10. Kolos. 3, 14. A sv. Jan: „Totot jest láska, abychom chodili podle přikázání jeho.“ Jan 6. „Kdož zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.“ I. Jan 4, 16.

b) **Účinná láska k bližnímu**, která záleží ve srdečné ku bližnímu náchylnosti, již osvědčujeme dobře mu číníce dle slov apoštola sv. Jana: „Synáckové moji, nemilujmež slovem ani jazykem, ale skutkem a pravdou.“ I. Jan 3, 8. Láska bliženská počíná v domě otcovském, v rodné vísce a rozprostírá se na známé i neznámé, na vlastence i cizozemce, na dobré i na zlé.... zkrátka na všechny, tak jako slunce paprsky své sesílá na všechny lidi. Ačkoli křesťanství všechny lidi milovati prikazuje, přece nebrání, abychom láskou u míře vyšší propůjčovali se těm, kteří jsouce nám bližšími, milování býti zasluhují, nikoli pouze z důvodů obecných, nýbrž i ze zvláštních. K nim náležejí ti, kdož s námi svazkem

příbuzenstva jsou spojeni, kteří s námi jsou, téže víry, téhož povolání, a konečně i naši dobrodinci a známí.

Oheň nutno živiti, nemá-li zhasnouti: a pokrmem lásky bliženské jsou skutky tělesného i duševního milosrdenství.

c) **K ř e s t a n s k á** láska k sobě samu, jež projevuje se tím, že sami sebe si vážíme a ta dobra osvojiti si hledíme, jež vedou k cíli nadpřirozenému. Věru nic nedovede nás k nenávisti mrzkých hříchů tak pohnouti, nic ku vznešeným činům tak povzbuditi, jako víme-li, kdo jsme a proč jsme zde na světě, známe-li svou cenu i hodnotu. „Kdo jest sám sobě zlý, komuž jinému bude dobrým?“ Sir. 14, 8.

Protož i my od toho dne, co jste, j. dr., na ústavě našem, nepřestáváme se modliti za vás a žádati, abyste byli naplněni známostí vůle Boží, ve vši moudrosti a rozumnosti duchovní, abyste chodili hodně, Bohu ve všem se líbíce a v k a ž d é m s k u t k u d o b r é m o v o c e v ý d á v a j í c e. Kolos. 1, 9—10. Amen.

Neděle XIV. po sv. Duchu.

Text: „*Patřte na květi polní, která k
roste.*“ Mat. 6, 28.

T h e m a: Jak růsti ve ctnostech křesťanských.

Svatá církev jest zahrada Boží, věřící pak dle rozmanitých stavů, darů milosti a ctností jsou květiny pěstované v této zahradě. Známo jest, že, ačkoliv květiny jsou druhů rozličných, přece vynikají vlastností společnou, totiž, že rostou.

I vy, nejmilejší, máte růsti ve ctnostech křesťanských? Kterak? ukáží další slova má.

Květiny a rostliny vůbec rostou:

1. Když byly zapustily hluboké kořeny do země. V evangeliu vypravuje se, kterak část semene padla na skálu a poněvadž nemohlo se zachytiti, uschlo vedrem slunečním. Které jsou kořeny tyto? Jsou to: víra, pokora a poznání sebe sama. „Že svatí a světice tolik a tak podivuhodně prospívali ve ctnostech, toho příčinou bylo, že zapustili kořeny svaté pokory.“ (Sv. Dorotheus.)

2. Když byly očistěny od plevelu, který je dusil. Moudrý Šalomoun v Příslovích 24, 30—34 líčí, kterak člověk nemoudrý a lenivý, jehož pole a vinice porostly jsou kopřivami a trním; ohrada kamenná pak byla zbořena, přichází na hůl žebráckou. Chudíčka a bídná jest duše lidská, jež není chráněna hradbami bdělosti od zlého a porušeného okolí. Jako zhoubný plevel odvádí od květiny vzduch, déšť i sluneční paprsky, aby nerostla, nejínak zlí společníci a druzi odvracejí od vás stkvělé dary milosti a slitování; a jako do zahrady nemající ohrady mohou vcházeti bez překážky lidé i zvířata a v ní zle řádit, tak i svatá nevinnost, nebude-li provázena bdělostí, přijde na zmar.

3. Když setrvávají na témže místě. Časté přesazování květin bývá nezřídka na újmu rychlejšímu vzrůstu, ba mnohdy působí i to, že květina přesazená uschne na dobro. Spůsobem přeneseným lze to říci i o tom, kdo zhusta neboli úmyslně střídá a) zpovědníka, b) cvičení duchovní, c) povolání. „Jedenkaždý zůstaň v tom povolání, ve kterém povolán jest.“ (I. Kor. 7, 20.) „Protož prosím vás, abyste hodně chodili v povolání, kterým povoláni jste, se vši pokorou a tichostí a s trpělivostí.“ (Ef. 4, 1. 2.)

4. Květiny rostou nepozorovaně, nikoliv náhle, nýbrž pozvolna. „Stezka spravedlivých jest jako světlo stkvoucí, jež více a více se zmáhá až do dne dokonalého.“ (Přísl. 4, 18.) Jestliže jednotliví vyvolenci zvláštní milostí Boží rychle dostoupili výše svatosti, nebývá tato cesta přece obvyklou. Pročež netouží ani ty po neobvyklém! Sám Pán Ježíš chtěl růsti znenáhla, „prospívaje věkem, moudrostí o milostí.“ Těš se tudíž, nezříš-li denně při sobě pokroku zřejmého; to by tě mohlo brzy snad učiniti marnivcem. Žiješ-li skutečně duchem, porosteš zajisté jako květina; leč kdo zřel ji, kterak roste? A ona roste přece.

5. Květiny rostou vzhůru, vyhánějí stvol, listy a květ. Jimi rozuměj smysl nebeský, jenž má nás stále naplňovati a při veškerém konání našem nás provázeti. K Bohu vždy povznášejme zrak svůj, abychom vůli Jeho věrně konali, svou touhu, abychom se Jemu zalíbili, — své myšlení, abychom Jemu v oběť přinášeli veškeré činy své.

6. Květiny rostou nepřetržitě dotud, pokud doba vzrůstu trvá, načež odkvetše, vadnou. Tím rozuměj a) křesťanskou horlivost, která pokládá za nejpřednější povinnost, aby řádně užila času života pozemského a b) vytrvalost, která statně vytrvává v dobrém až do posledního okamžení. „Nedej si překážeti, abys se modlil vždycky a neostýchej se ospravedlňovati se až do smrti, nebo odměna Boží zůstává na věky.“ (Sir. 18, 22.)

Blaze vám, nejmilejší, jste-li takovými květinami v zahradě církve Boží a rostete li tak, jak jsem právě stručně vylíčil. Potom jednou přesadí vás Bůh do věčné slávy své v rajské zahradě nebeské, jako stalo se Henochovi, o němž dí Písmo sv.: „Henoch líbil se Bohu, a přenesen jest do ráje.“ (Sir. 44, 16.) Amen.

Doslov.

Odevzdávaje první pokus v české literatuře homiletické „Přírodopis na kazatelně“ ukončený širší veřejnosti, netajím se tím nikterak, že práci tu představoval jsem si v duchu mnohem snazší než byla a že se nevydařila úplně po přání mém. Pomůcky shledával jsem kde jaké úsilovně, a vyznávám nepokrytě, že v této druhé části použil jsem vedle cizojazyčných i domácích prací dr. Horského (Symbolika růže), P. Otmana (Kytice, v Blahověstu 1879), jakož i Černohouzovy „Encyklopedie obrazů“. Netřeba snad ani výslovně připomínati, že některé promluvy hodí se výhradně mládeži dospělejší, jiné žákům nižších škol středních a měšťanských a některé jen pro lid. Každý si z nich výběr a uprav po rozumu svém! Na konec pak nežádám si ničeho snažněji, než aby Bůh žehnal namáhání našemu, a aby i této druhé části „Přírodopisu na kazatelně“ dostalo se po vlastech českoslovanských tak ochotného přijetí a lichotivého posouzení jako téhož spisu části první.

Spisovatel.

OBSAH.

	Stránka
1. Neděle XIX. po sv. Duchu. O růži a růženci	3
2. Neděle XXIII. po sv. Duchu. Promluva dušičková. Astra — smrt	8
3. Neděle I. po zjevení Páně. Život mravencův obrazem ro- diny křesťanské	12
4. Neděle IV. po zjevení Páně. Pták bouřlivák	17
5. Neděle VI. po zjevení Páně. Květinu ctnosti jak ošetro- vati	19
6. Neděle devítník. Révokaz na vinici mládeže	23
7. Neděle I. po devítníku. Škodné ptactvo	29
8. Hod Boží velikonoční. Beránek — Kristus	33
9. Pondělí velikonoční. Vzkříšení — kraslice	38
10. Neděle I. po Velikonoci. O víře — slunečnice	43
11. " II. " " Příroda jarní	47
12. " III. " " O pravé a trvalé spokojenosti — Život ptactva	50
13. Neděle IV. po Velikonoci. Čemu nás učí příroda jarní	56
14. " V. " " O modlitbě. Leknín	59
15. Na nebe vstoupení Páně. Desatero Boží — desatero růží Sinajských	62
16. Na den slavný seslání Ducha sv. Šíření se Církve. Pam- peliška	65
17. Navštívení bl. Panny Marie. Růže — vzor dívky	67
18. Neděle VII. po sv. Duchu. Dobrý strom v zahradě Boží	75
19. Neděle XIV. po sv. Duchu. Jak růsti ve ctnostech kře- stanských	78
Doslov	81

R. 1873. Č. 2. Pomni, abys den sváteční světil! čili: Zdali zbohatnem prací v den sváteční? Pro náš milý lid napsal Ed. Brynych. Cena 12 kr. — Č. 3. Víno a ocet v jednom sudě. Dodatek k slavnosti Koperníkově. Od Jos. Ehrenbergra. 10 kr. — Č. 4. Fanny Pittarová čili Šťastný návrat do Církve katolické. Vzdělal K. Konrad. 16 kr. — Č. 5. Čtyři doby v historii České. Na oslavu 900letého jubilea diecése Pražské sepsal Dr. Kl. Borový. 28 kr. — Č. 6. Lillie Šumavská. Obraz ze života. Sepsal Josef Souhrada. 24 kr. Neúplný tento ročník za 70 kr.

R. 1874. Č. 1. Vypsání devítistoletého jubilea založení Pražského biskupství, slaveného léta Páně 1873. Sebral a vydal B. M. Kulda. Cena 60 kr.

R. 1877. Č. 2. Sedlák a statkář. Obrázek ze života. Od Jos. Ehrenbergra. Cena 28 kr. — Č. 4. První valný sjezd katolíků mocnářství Rakouského roku 1877. Sestaveno dle stenografických zápisek s přehledným seznamem všech katolických spolků v Čechách. 50 kr. Cena těchto 2 čísel 40 kr.

R. 1878. Č. 1. Obrázek z ponti svatojanské. Obrázek ze života dle události. Napsal Josef Ehrenberger. Cena 16 kr.

R. 1879. Č. 1. S Bohem či bez Boha? Obrázky ze život a pro život nakreslil Dr. Karel Lev Řehák. Cena 36 kr. — Č. 2. Zasluby duchovenstva o české školství. Nastínil J. Ježek. 28 kr. — Č. 3. Zlato a pozlátka. Kresby ze života. Nakreslil Vojt. Pakosta. 22 kr. — Č. 4. Lenka z pohodny. Obraz ze skutečnosti. Napsal Jos. Souhrada. 38 kr. — Č. 6. Počátky křesťanství mezi Slovy. Napsal J. Ježek. Část I. Slované jižní. 24 kr. Neúplný ročník 70 kr.

R. 1880. Č. 1. Počátky křesťanství mezi Slovy. Napsal J. Ježek. Část II. Slované severní. Cena 30 kr. — Č. 2. Lhota dvořácká Lhotou žebračí. Obrázek z venkovského života v době nejnovější. Vypravuje J. Ehrenberger. 22 kr. — Č. 3. Kněz Jan. Napsal Josef Souhrada. 40 kr. — Č. 4. Schovanka. Povídka z doby a pro dobu novější. Napsal Josef Mergl. 25 kr. — Č. 5. Soupeři Boží. Obrázek ze života vesnického. Nakreslil Eduard Brynych. 18 kr. — Č. 6. Upomínky z cest života. Vypravuje Jan Dolenský. Cena 24 kr. Úplný ročník 60 kr.

R. 1882. Č. 1. Pout Slovanů do Říma ke dnu 5. července L. P. 1881., kterou spolu vykonal i popisuje Th. Dr. Karel Lev Řehák. Díl. I. Cena 45 kr. — Č. 2. Totéž. Díl. II. 55 kr. — Č. 3. a 4. Kalich utrpení. Povídka z počátku válek husitských od Frant. Vačka. — Člověk bez náboženství. Dle starého

německého spisu vzdělal J. B. Podstránský. 36 kr. Úplný ročník 80 kr.

R. 1883. Č. 1. Záborský vladyka. Historická povídka od V. Beneše-Třebízského. Cena 25 kr. — Č. 2 Lepší čest než důstojenství. Napsal F. Caballero. Ze španělštiny přeložil F. Pohunek. 28 kr. Cena těchto 2 čísel 40 kr.

R. 1884. Č. 1. Zlatá srdce. Obrázek z Podkrkonoší. Vypравuje Jan Dolenský. Cena 20 kr.

R. 1885. Č. 1. Jak v Koudelkově křísili. Časový obrázek maloměstský. Nakreslil V. Pakosta. Cena 18 kr. — Číslo 2. Úryvky ze života kněžského. Sedmero obrazů. Napsal J. Souhrada. 50 kr. — Č. 3. Smírce. Povídka z dějin apoštola slovanského sv. Methoda. Napsal Al. Dostál. 36 kr. — Č. 4. Eliášova poslední vůle. Napsal Aug. Šenoa. Z chorvatského přeložil Frant. Pohunek. 47 kr. — Neúplný ročník 60 kr.

R. 1887. Číslo 3. Sv. Jan Nepomucký a knížecí rod Švarcenberský. Články historicko-apologetické sepsal Jan Křt. Votka T. J. S přiloženým obrázkem barvotiskovým. 45 kr.

R. 1888. Č. 1. a 2. Dílo lidí. Obrázky ze smíšené osady a ze světa. Napsal Ed. Brynych. Druhé opravené vydání. Cena 80 kr. — Č. 7. Obrázky z jubilejní pouti Čechův do Říma r. 1888. Sepsal J. D. 15 kr. Cena těchto tří čísel 70 kr.

R. 1889. Č. 1. Naši přátelé. Obrázky ze života lidumilů a spolků lidumilných. Podává Kar. Kamenář. Cena 25 kr. Č. 2. Z našeho kraje. Obrázek z počátku jedenáctého století. Od Boh. Brodského. Cena 40 kr. — Č. 3. František de Paula, kardinál ze Schöubornů, kníže-arcibiskup Pražský. Napsal Dr. Kl. Borový. S podobiznou Jeho Eminenci. Cena 20 kr. — Č. 4 a 5. Slovo kříže. Obrázky z pokročilé a smíšené osady. Napsal Ed. Brynych. Cena 75 kr. Úplný ročník 1 zl.

R. 1890. Č. 1. Časové obrázky. Kreslí J. Ježek. Cena 50 kr. — Č. 2. Pro víru oteckou. Dějepisný obraz. Napsal Al. Dostál. Cena 30 kr. — Č. 3. Illustatelé svobody. Tri obrázky z naší doby. Napsal Boh. Brodský. Cena 50 kr. — Č. 4. Dobré vychování, základ štěstí. Povídka ze života řemeslnického od M. Kamenáře. Cena 30 kr. Úplný ročník 1 zlatý.